4me Année, No 8. | 4a Jaro, 8a Numero. Aprilo 1906 (No 44) | 4e Jaar Nr 8.

Oficiala Organo de la « Belga Ligo Esperantista » kaj de la Belgaj Ligaj Grupoj.

Organe officiel de la « Ligue Espérantiste Belge » et des Groupes Belges Affiliés.

Officieel orgaan van den « Belgischen Esperantischen Bond » en der Belgische aangesloten Groepen.

DIREKTORO: Dro M. SEYNAEVE (HEULE-COURTRAI).

REDAKTORO-ADMINISTRANTO: J. COOX, DUFFEL (BELGUJO).

Sendu al la Direktoro:
Ĉion koncernantan la redaktadon de la jurnalo: manuskriptojn, novajn verkojn, k. c.

Sendu al la Administranto:
Ĉion koncernantan la administradon: abonojn, anoncojn, petojn pri interŝanĝo, k. c., kaj ĉiujn novaĵojn pri la belga aŭ eksterbelga movado.

Prix des Abonnements:

Abonnement simple (*au moins 1 an*)		4,00 fr.
Avec inscription à la Ligue	au moins	5,00 fr.
Membre protecteur de la Ligue avec abonnement (Voir Statuts p. II)	au moins	10,00 fr.
Un numéro		0,40 fr.
Collections des trois premières années	chacune	5,00 fr.
	pour l'étranger	6,00 fr.

Inschrijvingsprijs:

Enkele inschrijving (*ten minste 1 jaar*)		4,00 fr.
Met inschrijving in den Bond	ten minste	5,00 fr.
Bond-Beschermer (maandschrift inbegrepen, zie Standregelen, p. II)	ten minste	10,00 fr.
Een nummer		0,40 fr.
De drie vorige jaren	ieder	5,00 fr.
	Buitenland	6,00 fr.

ABONOJ: 4 fr. ĉiujare. — Unu no: 0,40. — Kolektoj de antaŭaj jaroj, ĉiu 6,00 fr.

La date initiale de l'abonnement est le 1r Septembre. — Si l'on s'abonne dans le courant de l'année, on reçoit les Nos de l'année déjà parus.

Het jaar begint den 1n September. — Indien men inschrijft in den loop des jaars, ontvangt men de vorige nummers.

ENHAVO.
(Sommaire. — Inhoud.)

A.-J. WITTERYCK-DELPLACE,
IMPRIMEUR-ÉDITEUR
BRUGES, NOUVELLE PROMENADE, 4.
DRUKKER-UITGEVER
BRUGGE, NIEUWE WANDELING 4.

Adresaro de komercistoj akceptantaj uzadon de Esperanto.

St Raĥmi-Lesovie, podolskaja gubern, (Ruslando) — I. *E. Moskovĉenko*. Mi rekomendas min por aĉeto de grenoj : tritiko, sekalo, hordeo, por biero, aveno k. c. kaj ankaŭ mielo, sukero.

Agde (Hérault) Francujo. — *Fratoj Bucher*. Freŝaj vinoj kaj vinberoj el sud-Franclando je l' maklero. Rektaj sendoj el la bieno en barelvagonoj aŭ en la bareloj de la aĉetintoj. Seriozaj riprezentontoj estas serĉataj.

Valence d' Agen (France) — *Alfred Gérin*, posedanto de vinberejoj. Bonaj vinoj familiaj naturaj. Prezaro kaj specimenoj afrankite laŭ peto.

Wien (Aŭstrio). — *Gebrüder Thonet*, specialaj artaj mebloj.

Pont-à-Vendin (P. d. C.) France, Grand' Rue. Presejo *Magniez*.

Odessa, str. — *M. Kukurickin* & Ko, firmo fondita en 1860, vendas ĉiuspecajn piedvestojn el enlandaj kaj eksterlandaj fabrikoj por sinjoroj, sinjorinoj kaj infanoj.

Hódság (Bacs-megye) suda-Hungarujo, — So *Molnár Gyula* deziras interŝanĝi kolektojn da papiloj kun loĝantoj de tropikaj landoj ; interŝanĝas ankaŭ elŝtopitajn birdojn.

Erzerum (Turkujo Azia). — *Baptisto Gigergiano* deziras esti riprezentanto por vendi novajojn kaj nutrajojn ĉiuspecajn.

Paris IVe, 7, rue du Temple — *Fernand Blangarin*, riprezentanto por vinoj. Bonegaj vinoj el Bordeaux, Beaune, Madeira, Malaga, O Porto. — Rumoj. — Peti prezaron kaj specimenojn. — Grava rabato por Esperantistoj.

Glasgow, 137, West Regent Street. — *Tabako Sindikato Esperantisto*. — Specialajo : « *Cigaredo Esperanto* ». — Telegrafa adreso : Verdastelo, Glasgow.

Nomaro de La Belga Sonorilo.

Duffel (Belgique) *Manufacture de Bougies de Duffel*. Stearino, oleino, glicerino, sendas eksterlanden. Ne fabrikas plu kandelojn.

Antverpeno. *F. Roels*, 64, rue du Transvaal — Ĉampanvino Ay Ŝaŭmanta « Esperanto ».
A. Cassiers, 25, rue du Jardin. — Pipo « Esperanto »; Esperanta cigaredo « Verda Stelo ».

Rekompenco de bona faro.

Malbeninde ! mia cigaro estingiĝis !

Estimata ! ĉu vi bonvolus doni al mi iom da fajro !

Bonege ! Tutkoran dankon !

ESPÉRANTISTES !

Détachez cette feuille intérieure de la couverture et utilisez-la pour la propagande !

Belga Ligo Esperantista

Ligue Espérantiste Belge. | Belgische Esperantische Bond.

COMITÉ D'HONNEUR

MM. DUBOIS, Directeur de l'Institut Supérieur de Commerce d'Anvers.
le Dr GASTER, Directeur de l'Allgemeine Deutsche Schule, Anvers.
le Sénateur HOUZEAU DE LEHAIE, Mons.
le Frère ISIDORE, de l'Institut Royal des Aveugles, Bruxelles.
le Sénateur LAFONTAINE, Bruxelles.

EEREKOMITEIT

MM. A. LECOINTE, Ingénieur en chef honoraire de la Marine Belge, Bruxelles.
J. MASSAU, Professeur à l'Université de Gand.
MOURLON, Directeur du Service Géologique de Belgique, Bruxelles.
O. ORBAN, Professeur à l'Université de Liége.
ERNEST SOLVAY, Bruxelles.

COMITÉ EXÉCUTIF. | UITVOEREND KOMITEIT.

Président (Voorzitter) : M. le Commandant CH. LEMAIRE.
Secrétaire Général (Algemeene Schrijver) : M. le Dr M. SEYNAEVE, Heule-Courtrai.
Secrétaire Administratif (Bestuurlijke Schrijver) : M. J. COOX, Duffel.
Membres (Leden) Mlle E. LECOINTE, MM. L. BLANJEAN, Jos. JAMIN, L. JAMIN, Ed. MATHIEU, VAN DER BIEST-ANDELHOF, Dr R. VAN MELCKEBEKE.

Pour tous renseignements, adhésions, envoi de rapports, etc., s'adresser au Secrétaire Administratif :

Voor inlichtingen, inschrijvingen, opzending van verslagen, enz., wende men zich tot den Bestuurlijken Schrijver :

Mr J. COOX, DUFFEL.

EXTRAIT DES STATUTS.

Art. 1. — Il est fondé sous le titre de **Ligue Espérantiste Belge** (*Belga Ligo Esperantista*) une société des adeptes et des approbateurs de l'Esperanto en Belgique.

Art. 2. — La Ligue Espérantiste Belge a pour but de propager la langue auxiliaire internationale Esperanto, en dehors de toute question politique ou religieuse, et d'étendre les relations de la Belgique avec l'étranger.

Art. 3. — Pour atteindre ce but, la Ligue crée un fonds social pour aider les groupes Espérantistes, assurer l'existence de l'organe officiel de la Ligue, éditer et répandre des imprimés de propagande, organiser des conférences, des cours et des expositions espérantistes, et réaliser ou aider à réaliser tout projet qui, après mûr examen de la part du comité, aura été reconnu utile.

Art. 5. — Les cotisations des membres sont fixées comme suit :

a) Tous les membres de la Ligue paient une cotisation annuelle minima de 1 fr. ou versent une fois pour toutes une somme de 25 francs.

b) Les membres qui paient une cotisation annuelle d'au moins 10 francs, ou qui versent en une fois la somme de 200 francs, reçoivent le titre de *Membre Protecteur*.

c) Les membres, qui paient une cotisation annuelle d'au moins 25 francs ou qui versent en une fois la somme de 500 francs, sont nommés *Bienfaiteurs de la Ligue*.

Aux Membres Protecteurs et Bienfaiteurs la Ligue sert de droit l'organe officiel.

Uittreksel der Standregelen.

Art. 1. — Onder den titel «**Belgische Esperantische Bond**» (*Belga Ligo Esperantista*), is een Bond gesticht tusschen de personen welke in België het Esperanto beoefenen of goedkeuren.

Art. 2. — De Belgische Esperantische Bond heeft voor doel buiten alle politieke of godsdienstige strekking, de Hulpwereldtaal Esperanto te verspreiden en de betrekkingen van België met het buitenland te bevorderen.

Art. 3. — Om dit doel te bereiken sticht de Bond een geldfonds, ten einde de Esperantische groepen te helpen, het bestaan van het officieel blad van den Bond te verzekeren, allerhande propagandaschriften uit te geven en te verspreiden, Esperantoleergangen, voordrachten en tentoonstellingen in te richten, en alle ontwerpen welke na rijpe overweging van het Bondsbestuur voordeelig blijken, te verwezentlijken of aan de uitvoering ervan mede te werken.

Art. 5. — De bijdragen der leden zijn vastgesteld als volgt:

a) Alle leden betalen eene jaarlijksche bijdrage van ten minste 1 fr. ofwel storten eens voor al de som van 25 fr.

b) De leden welke eene jaarlijksche bijdrage van ten minste 10 fr. of wel de som van 200 fr. in eens storten, worden opgenomen als *Beschermleden*.

c) De leden welke eene jaarlijksche bijdrage van ten minste 25 fr. ofwel 500 fr. in eens geven, verkrijgen den titel van *Weldoeners van den Bond*.

De *Beschermleden* en de *Weldoeners* ontvangen kosteloos van wege den Bond het officieel blad.

LES 16 RÈGLES
DE LA GRAMMAIRE ESPERANTO.

Alphabet. A, B, C (ts), Ĉ (tch), D, E (è), F, G (gue), Ĝ (dj), H (aspiré), Ĥ (ch flamand et allemand ; pour les Wallons, le h de *bîhe, bâhe)*, I, J(y yeux), Ĵ(j), K, L, M, N, O, P, R, S (ç), Ŝ (ch), T, U (ou), Ŭ (w pour les Flamands et les Wallons), V, Z.

Sauf les exceptions signalées entre parenthèses, toutes les lettres se prononcent comme en français. Elles gardent partout leur son alphabétique.

***

Règle 1. L'Esperanto n'a qu'un article défini *la*, invariable pour tous les genres, nombres et cas. Il n'a pas d'article indéfini.

Règle 2. Le substantif se termine par O. Le pluriel se forme par l'adjonction de *j*. — L'Esperanto a deux cas : le nominatif et l'accusatif ; ce dernier est marqué par l'adjonction de *n*, tant au singulier qu'au pluriel : *la patro* = le père, *la patroj* = les pères, nominatif ; *la patron* = le père, *la patrojn* = les pères, accusatif.

Règle 3. L'adjectif se termine par A et suit les règles du substantif : *patra* = paternel, *patraj* = paternels.

Règle 4. Les adjectifs numéraux cardinaux sont invariables : *unu* 1, *du* 2, *tri* 3, *kvar* 4, *kvin* 5, *ses* 6, *sep* 7, *ok* 8, *naŭ* 9, *dek* 10, *cent* 100, *mil* 1000. Les numéraux ordinaux se forment en ajoutant *a* aux cardinaux ; ils deviennent ainsi de véritables adjectifs et en suivent toutes les règles : *la tria* = le troisième; *la triaj* = les troisièmes. Les multiplicatifs prennent le suffixe *obl* : *la duoblo* = le double ; *la dekoblo* = le décuple. Les fractionnaires avec *on* : *la triono* = le tiers. Les collectifs avec *op* : *duope* = à deux.

Règle 5. Les pronoms pers. sont : *mi* (je, moi), *vi* (vous, tu, toi), *li* (il, lui), *ŝi* (elle), *ĝi* (il, elle, neutre), *si* (soi), *ni* (nous) *ili* (ils, elles), Par l'adjonction de A, ils deviennent adjectifs ou pronoms poss. : *mia* (mon), *miaj* (miens), *mian* (mien, accusatif). Les pronoms se déclinent comme les subst. : *min* = moi, me (accusatif).

Règle 6. Les terminaisons verbales sont au nombre de 12 : infinitif *i* : *fari* = faire ; présent *as* : mi *faras* = je fais ; passé *is* : *vi faris* = vous faisiez, vous avez fait ; futur *os* : *ili faros* = ils feront ; conditionnel *us* : *ŝi farus* = elle ferait ; impératif *u* : *faru* = fais, faites ; *ni faru* = faisons ; *ili faru* = qu'ils fassent.

Participe actif : présent : *ant* : *faranta* = faisant ; passé *int* : *farinta*=ayant fait ; futur *ont* : *faronta*=devant faire, qui fera.

Participe passif : présent *at* : *farata* = étant fait ; passé *it* : *farita* = ayant été fait ; futur *ot* : *farota* — devant être fait, que l'on fera.

L'Esperanto n'a qu'un seul verbe auxiliaire : *esti* = être.

Le verbe ne change ni pour les personnes ni pour les nombres ; en le combinant avec les participes passifs, on forme la voix passive : *Mi estas amata* = je suis aimé.

Règle 7. L'adverbe dérivé est caractérisé par la terminaison *e* : *patre* = paternellement.

Règle 8. Toutes les prépositions veulent par elles-mêmes le nominatif.

Règle 9. Chaque mot se prononce tel qu'il est écrit.

Règle 10. L'accent tonique se place toujours sur l'avant-dernière syllabe : fo*i*ro, pa*tru*jo.

Règle 11. Les mots composés s'obtiennent par la réunion des éléments qui les forment. Le mot fondamental se met toujours à la fin.

Règle 12. Si la phrase contient déjà un mot de sens négatif, l'adverbe « ne » se supprime ; *mi vidas neniun* = je « ne » vois personne.

Règle 13. On met à l'accusatif le complément direct ainsi que le mot qui marque le lieu vers lequel on se dirige : *mi estas tie* = j'y suis ; *mi iras tien* = j'y vais.

Règle 14. Chaque préposition a un sens immuable. Lorsque le choix de la préposition ne s'impose pas clairement, on emploie la préposition *je* qui n'a pas de signification propre. On peut aussi employer l'accusatif et supprimer la préposition, à condition qu'aucune amphibologie ne soit à craindre.

Règle 15. Les mots internationaux ne changent pas en Esperanto; ils en prennent seulement l'orthographe: théâtre=*teatro*.

Règle 16. La terminaison de l'article peut se supprimer et se remplacer par une apostrophe, après une préposition se terminant par une voyelle : *la pordo de l' domo* : la porte de la maison. Elle se supprime beaucoup plus rarement, de même que pour le substantif, dans certains cas notamment comme licence poétique : *Ho! mia kor' !* = Oh ! mon cœur !

DE 16 REGELS
DER SPRAAKLEER VAN HET ESPERANTO.

Alphabet. A, B, C (ts), Ĉ (tch), D, E (halflang), F, G (z. a. in het Nederlandsch), Ĝ (dj), H (geadspireerd), Ĥ (ch), I, J (z. a. in het Nederlandsch), Ĵ (z. a. in het Fransch), K, L, M, N, O, P, R, S, Ŝ (z. a. de Fransche ch), T, U (oe z. a. in het Duitsch) Ŭ (z. a. de Vlaamsche w) V, Z.

Behoudens de uitzonderingen tusschen haakjes aangeduid, worden al de letters uitgesproken als in het Nederlandsch. Zij bewaren altijd hunne alphabetischen klank.

***

Regel 1. Het Esperanto heeft slechts één bepalend lidwoord, nl. *la*, dat voor al de geslachten, getallen en naamvallen onveranderd blijft. Het niet bepalend lidwoord bestaat niet.

Regel 2. Het naamwoord gaat uit op O. Het meerv. wordt gevormd door bijvoeging van *j*. — Het Esperanto heeft twee naamvallen : den nominatief en den accusatief ; deze laatste wordt gekenmerkt door bijvoeging van *n*, zoowel in het enkelv. als in het meerv. : *la patro* = de vader, *la patroj* = de vaders, nom. ; *la patron* = den vader, *la patrojn* = de vaders, acc

Regel 3. Het bijv.w. (adjectief) gaat uit op A en volgt de regels van het naamw. : *patra* = vaderlijk ; *patraj* = vaderlijk(e).

Regel 4. De grondgetallen zijn onveranderlijk : *unu* 1, *du* 2, *tri* 3, *kvar* 4, *kvin* 5, *ses* 6, *sep* 7, *ok* 8, *naŭ* 9, *dek* 10, *cent* 100, *mil* 1000. De rangschikkende telw. worden gevormd met *a* bij de grondgetallen te voegen ; zij worden aldus echte bijvoeglijke woorden en volgen er al de regels van : *la tria* = de derde ; *la triaj* =de derde, meervoud. De vermenigvuldigingstelwoorden nemen het achtervoegsel *obl* : *la duoblo* = het dubbel ; *la dekoblo* = het tienvoud. De breuken nemen *on* : *la triono* =het derde; de verzamelende telw. nemen *op*: *duope*, getweeën.

Regel 5. De persoonlijke voornaamwoorden zijn *mi* (ik, mij), *vi* (gij, u), *li* (hij, hem), *ŝi* (zij, haar), *ĝi* (het, hem), *si* (zich), *ni* (wij, ons), *ili* (zij, hen, hun). Door de bijvoeging van *a* worden zij bijvoegelijke bezittelijke woorden of voornaamwoorden *mia* (mijn), *miaj* (mijne, mv.) *mian* (mijnen, acc).

Regel 6. De uitgangen der werkw. zijn ten getale van 12 : Noemvorm *i* : *fari* = doen ; tegenw. tijd *as* : *mi faras* = ik doe ; verl. tijd *is* : *vi faris* = gij deedt, gij hebt gedaan ; toek. tijd *os* : *ili faros* = zij zullen doen ; voorwaardelijke wijze *us* : *ŝi farus* = zij zou doen ; gebiedende wijze *u* : *faru* = doe, doet ; *ni faru* = laat ons doen ; *ili faru* = dat zij doen.

Bedrijvend deelwoord. Tegenw. tijd *ant* : *faranta*=doende ; verl. tijd *int* : *farinta* = gedaan hebbende; toek. tijd *ont* : *faronta* = zullende doen.

Lijdend deelwoord. Tegenw. tijd *at* : *farata* = gedaan (wordend); verl. tijd *it* : *farita* = gedaan (zijnde); toek. tijd *ot* : *farota* = zullende gedaan worden.

Het Esperanto heeft slechts één hulpwerkw. : *esti* = zijn. Het werkw. verandert noch voor personen, noch voor getallen ; als men het met de lijdende deelw. vereenigt vormt men den lijdenden vorm : *Mi estas amata* = ik word bemind.

Regel 7. Het afgeleid bijwoord, wordt gekenmerkt door den uitgang *e* : *patre* = op vaderlijke wijze.

Regel 8. Al de voorzetsels vorderen den nominatief.

Regel 9. Ieder woord wordt uitgesproken zooals het geschreven staat.

Regel 10. De klemtoon valt altijd op de voorlaatste lettergreep : fo*i*ro, patr*u*jo.

Regel 11. De samengestelde woorden worden bekomen door de vereeniging der elementen waaruit zij bestaan. Het grondwoord wordt steeds achteraan geplaatst.

Regel 12. Wanneer in den zin reeds een woord voorkomt met ontkennende beteekenis, valt het bijwoord *ne* weg : *mi vidas neniun* = ik zie niemand.

Regel 13. In den accusatief staat het voorwerp, alsook het woord, dat de plaats aanduidt waarheen men zich richt : *mi estas tie* = ik ben er ; *mi iras tien* = ik ga er heen.

Regel 14. Ieder voorzetsel heeft eene onveranderlijke beteekenis. Indien de keuze van het voorzetsel niet duidelijk bepaald is bezigt men het voorzetsel *je* dat geene vaste beteekenis heeft. Men kan den accusatief bezigen en het voorzetsel weglaten, indien zulks geen dubbelzinnigheid te weeg brengt.

Regel 15. De internationale woorden veranderen niet in het Esperanto ; zij volgen er slechts de schrijfwijze van.

Regel 16. De uitgang van het bepalend lidwoord kan weggelaten en door een afkappingsteeken vervangen worden na een voorzetsel dat op eenen klinker eindigt : *la pordo de l' domo* : de deur van het huis. Hij wordt in zekere gevallen, maar zeer zeldener, weggelaten, zoo ook bij het naamwoord, namelijk als dichterlijke vrijheid : *Ho! mia kor' !* = O, mijn hart !

4me Année, N° 8. 4a Jaro, 8a Numero. Aprilo 1906 (N° 44) 4e Jaar Nr 8.

Oficiala Organo de la « Belga Ligo Esperantista » kaj de la Belgaj Ligaj Grupoj.

Organe officiel de la « Ligue Espérantiste Belge » et des Groupes Belges affiliés.

Officieel orgaan van den « Belgischen Esperantischen Bond » en der Belgische aangesloten Groepen.

DIREKTORO : Dro M. SEYNAEVE.
REDAKTORO-ADMINISTRANTO : J. COOX, DUFFEL (BELGUJO).

Al Komercistaro.

Ĉiuflanke oni nun tre klopodas por enigi Esperanton en la komercistaron. Niaflanke, ni rekomencos publikigi nomarojn da negociistoj, akceptantaj uzi Esperanton por la ekster-naciaj korespondaĵoj, kaj ni tre petas niajn amikojn insiste rekomendi nian entreprenon.

Ni rimarkigu samtempe kiom stranga estas la agado de kelkaj industriistoj kiuj, fabrikantaj esperantistajn objektojn, rifuzas oferi sumon eĉ malgrandan por ilin diskonigi kaj, poste, plendas tial ke ili ne sukcesas disvendi.

Vi, negociistoj kiuj plendas, ne forgesu ke reklamo estas, nun pli ol iam, la movigilo de l' komerco ; se vi deziras vendi viajn komercaĵojn, ilin diskonigu ! Sed, ne postulu ke la esperantistaj gazetoj servu vin senpage, ĉar ili ne estas riĉaj ; se vi deziras ke ili helpu vin, vi ankaŭ ilin helpu ; el tio vi ĉerpos profiton. — La unua cito en niaj nomaroj estas senpaga.

AUX COMMERÇANTS.

De tous côtés, l'on fait actuellement de grands efforts pour propager l'Esperanto dans le monde commercial. De notre côté, nous reprenons la publication des listes de négociants, qui acceptent l'emploi de notre langue pour les correspondances extra-nationales, et nous engageons vivement tous nos amis à recommander avec insistance cette entreprise.

Faisons remarquer en passant combien étrange est l'attitude de certains industriels qui, fabriquant des articles espérantistes, refusent obstinément de sacrifier la moindre somme pour les faire connaître et viennent, après celà, se plaindre de ce qu'ils ne parviennent pas à les vendre.

Négociants qui vous plaignez, n'oubliez pas que la réclame est, maintenant plus que jamais, l'âme du commerce ; si vous voulez vendre vos articles, faites-les connaître ! Seulement, n'exigez-pas que les journaux espérantistes vous servent gratuitement, car ils ne sont pas riches ; si vous voulez qu'ils vous aident, aidez-les aussi ; vous ne pourrez qu'y gagner.

La première citation dans nos listes est gratuite.

AAN DE KOOPLIEDEN.

Langs alle kanten worden nu groote pogingen aangewend om het Esperanto bij den handel in te voeren. Van onzen kant hernemen wij de openbaarmaking van de lijst der kooplieden, die het gebruik onzer taal in hunne buitenlandsche briefwisselingen aannemen en wij raden levendig al onze vrienden om deze onderneming vurig aan te prijzen.

In het voorbijgaan moeten wij doen aanmerken hoe vreemd de houding van zekere nijveraars is, die esperantische artikels vervaardigen en bepaald weigeren de minste som te besteden om deze te doen kennen, doch zich nadien beklagen dat zij er niet in gelukken deze te verkoopen.

Handelaars, die ontevreden zijt, vergeet niet dat nu, meer dan ooit, de reklaam de ziel van den handel is, will gij uwe artikelen aan den man brengen, doet ze kennen ! Maar, eischt niet dat de esperantische bladen zulks kosteloos doen, want deze zijn niet rijk, en — zoo gij will, dat zij u helpen, helpt ze ook ; gij kunt er slechts bij winnen.

De eerste opname in onze lijsten is kosteloos.

Arboj, niaj Amikoj.

Inter la festoj kiuj ĝojigis la pasintan jaron 1905an, kelkaj el tiuj, kiuj fruktodonos, estas certe la festoj pri arboj.

Grupo da homoj, amantaj la naturon, kunligis siajn klopodojn por kontraŭagi la kruelecon — jes kruelecon, la vorto ne estas tro severa — de multaj oficialaj oficistoj kiuj, sen kompato, ruinigas kaj detruas niajn promenejojn kaj fierajn arbarojn.

Arbo estas certe la plej bela, la plej plena kreaĵo de la naturo, kaj honorigi la arbojn estas honorigi la tutan kreitaron, estas festi amikojn kiuj zorgas pri nia saneco, nia sendanĝereco, nia okulplezuro kaj ĉiuj bezonoj niaj.

Dum la Internacia Ekspozicio de Lieĝo, oni invitis la infanojn de la lernejoj ke ili plantu junan kverkon kiu memorigos al nia venonta idaro, la sukceson de tiu ekspozicio kaj la dankecon de la loĝantoj de la urbo por la iniciatoroj de tiu bela manifesto de homa agado.

Ankaŭ oni povas diri ke tiu planto estas penta manifesto kontraŭ detruo de kelkaj belaj arboj kiuj ornamis la ĝardenojn de la ekspozicio, kaj kies detruon kaŭzis vandalaj konstruantoj.

Aliaj festoj okazis ankoraŭ en vilaĝoj « Esneux » kaj « Lummen », eble ankoraŭ en aliaj lokoj.

La kunveno cirkaŭ la antikva kaj fama kverko de Lummen (provinco de Limburgo) estis aparte imponanta. De longatempe mi admiris la majestan supron de tiu « dika kverko », kiel ĝin nomas la vilaĝanoj, kaj ĉiuj vojaĝantoj kiuj biciklede trapasis la « kempenan » kamparon tre bone ĝin konas. La mezuro de tiu arbo estas kvin metroj dudek centimetroj (5.20 m.) de ĉirkaŭo je la alteco de unu metro kvindek centimetroj (1.50 m.) supre de la tero. Tio estas fenomena dikeco en nia industria lando kaj tiu loko estis feliĉe elektita por tia manifesto.

Multajn paroladojn nia arba amiko aŭdis; ni citos kelkajn frazojn eldiritajn de S^ro Carton de Wiart, frazojn kiujn ĉiu aplaŭdos, ĉar ili estas ĉiam veraj kaj pruvas ke la respekto pri naturo loĝas ankoraŭ en niaj koroj, malgraŭ barbareco de kelkaj oficialaj detruantoj.

Li diris : « Arboj, bonaj kunvivantoj, bonaj ser-
« vantoj, vi ankaŭ estas admirindaj profesoroj de
« pacienco, tradicio kaj energio, paco kaj boneco.
« De pacienco — sciigante al ni la tempon kaj la
« penadon kiuj estas necesaj por venki, kutimigante
« nin suferi la blovadojn dum atendo de la ĉielarko,
« kaj la plej maldolĉajn frostojn dum espero de la
« printempaj karesoj.
« De tradicio. — Pli bone ol la monumentoj, ĉar
« vi kreskas kaj aliformiĝas kiel ni, kun ni ; vi kun-
« ligas la nunecon al la estinteco kaj estonteco.
« La nunaj generacioj retrovas sub viaj ombraĵoj
« kaj iafoje ĝis en viaj ŝeloj, la memoraĵon de la
« pasintaj generacioj kaj la trunketo kiun ni plantis
« eble anoncos de malproksime al niaj genepoj la
« naskan teron de iliaj geavoj.
« De boneco. — Kie trovi tiel, en la kreita naturo,
« la memforgeson kaj sindonemon ?
« La arbo ricevas la brulantajn radiojn de la
« suno. Al ĉiuj ĝi donas la favoran ombron. Ĝi
« suferas venton kaj pluvon. Al ĉiuj ĝi certigas zor-
« gantan rifuĝejon.
« Ĝi ensorbas la pereigan karbonon. Sed ĝi
« elspiras la oksigenon kiu nutras.
« Kiam oni donas al ĝi malpuraĵojn kiel nutraĵon,
« ĝi respondas per floroj.
« Kiam oni ĵetas al ĝi ŝtonojn, ĝi donas fruktojn
« La arbo, siavice, estas granda pacifisto.
« La historiisto Elien' rakontas ke Herhes (Xer-
« xes), militirante kun siaj armeoj, renkontis sur la
« vojo, kiam li trapasis Lidilandon, (Lydie). platanon
« mirege belan. Ne povante forlasi tiun vidaĵon, li
« tie haltis dum tuta tago kaj ankaŭ liaj soldatoj,
« forgesante ĉiujn militajn ambiciojn kaj perme-
« sante al la popoloj kiujn li minacis, libere prepari
« ilian defendon. Ĉu la militistoj de la nunaj tempoj
« havas, kaj ĉu tiuj de la estontaj havos tian
« senton de la beleco ?
« Ni plantu arbojn.
« En ĉiuj okazoj, tio estas paca laboro.
« Kaj se iaj homoj malŝparas siajn mokojn, ni
« klopodu varbi ilin al nia zorgemo. »

Post la festo, la manifestantoj plantis junan Libanan cedron kontraŭ apuda kapeleto.

Iatage, niaj pranepoj festos tiun ĵusnaskitan famulon kiel ni festis la kverkon de niaj prapatroj. Vivo de la naturo estas senfina renovigo ; la arboj, pli longatempe ol ni kaj sen fiereco, ĉeestas, kvietegaj, la eternan reverdiĝon de la printempoj kaj la misteran renoviĝon de ĉio.

Ni plantu, amikoj miaj, ni plantu kaj respektu la arbojn, aliajn amikojn.

Jos. JAMIN.

KORVO KAJ VULPO.

El La Fontaine.

Sur arbo sidante, la korvo - sinjor',
Fromaĝon en bek' sia tenis.
Majstro vulp', allogite per bona odor'
Kun tia parol' al li venis :
« Bonan tagon, sinjoro nobela !
Ho, kiel vi estas gracia kaj bela !
Je vere, se l' voĉ, en kampar',
Ne cedas al via plumar',
Vi estas plej ĉarma arbara loĝanto. »
La korvo, ĝojega pro tiu admir',
Por montri belecon de l' voĉo en kanto,
Malfermas la bekon : « Grak' ! » — falas l' akir',
Kaj vulpo, kaptante ĝin, diras : « Eksciu,
Sinjor', ke flatul' vivas ĉiu
Je l' kosto de lin aŭskultanta person' !
Fromaĝon valoras ja ĉi - lecion' ? »
La korvo ekjuris, post honto, konfuzo,
Ke nun jam neniu lin trompos per ruzo.

A. GRABOWSKI.

Eĥoj kaj Novaĵoj el Esperantistujo.

Hilelismo.

Al tiu nova kreaĵo la januara numero de « Ruslanda Esperantisto » dediĉis multajn paĝojn ; ni provos doni ĝiajn ĉefajn partojn por klarigi ĝian esencon.

« La senĉesa reciproka batalado de la diversaj gentoj kaj religioj en la vasta Rusuja regno, la kriantaj maljustaĵoj kaj perfortaĵoj... devigis multajn serĉi ian neŭtralan fundamenton sur kiu homoj de malsamaj gentoj kaj religioj povus komunikiĝadi inter si pace kaj frate. Tiun ĉi neŭtralan fundamenton prezentas la malsupre donitaj dogmoj de la «Hilelismo » aŭ «Homanarismo ». Ili havas signifon nur principan ; la definitiva teksto estos fiksita nur poste, en la unua kongreso de la Hilelistoj.

« **Esenco de la Hilelismo**. La Hilelismo estas instruo, kiu, ne deŝirante la homon de lia natura patrujo, nek de lia lingvo, nek de lia religio, donas al li la eblon eviti ĉian malverecon kaj kontraŭparolojn en siaj nacia-religiaj principoj,kaj komunikiĝadi kun homoj de ĉiuj lingvoj kaj religioj sur fundamento neŭtrale-homa, sur principoj de reciproka frateco, egaleco kaj justeco.

« **Fina celo de la Hilelismo**. La Hilelistoj esperas ke per konstanta reciproka komunikiĝado sur la bazo de neŭtrala lingvo kaj neŭtralaj religiaj principoj kaj moroj, la homoj iam kunfandiĝos en unu neutrale-homan popolon, sed tio-ĉi fariĝados iom post iom, nerimarkate kaj sen ia rompado.

« **Deklaracio de Hilelisto**. Kiam oni demandas min, kiu mi estas, kiaj estas miaj naciaj konvinkoj religiaj principoj, mia celado kaj idealo, mi respondas: *Mi estas Hilelisto*. Tio signifas, ke mi estas homo, kiu sin gvidas per la sekvantaj dogmoj :

Ni ne povas, pro manko da loko, doni detale la tre ampleksan dogmaron ; ni ĝin nur resumas laŭ ĝia esenco.

« Mi estas homo; ĉiajn idealojn gente-naciajn mi rigardas nur kiel grupan egoismon. Mi kredas ke ĉiuj popoloj estas egalaj, ke ĉiu lando apartenas egalrajte al ĉiuj siaj loĝantoj, kian ajn lingvon aŭ religion ili havas. Patriotismo aŭ servado al la patrujo mi nomas nur la servadon al la bono de ĉiuj miaj samregnanoj ; la servadon speciale al la gentaj interesoj, lingvo aŭ religio de tiu loĝantaro, kiu en la lando prezentas la plimulton,mi neniam devas nomi patriotismo ; mi devas peni ke ĉiu gento havu la rajton fondi por siaj membroj lernejojn kaj aliajn instituciojn kun sia lingvo kaj religio, sed ke en ĉiuj publikaj institucioj ne difinitaj por unu sola gento, *regu nur lingvo neŭtrale-homa*. Mia nacio mi nomas la tutecon de ĉiuj homoj, kiuj loĝas mian patrujon ; sed al mia nacia nomo mi devas ĉiam aldoni la vorton « Hilelisto » (ekz.: Sviso-Hilelisto) por montri ke mi alkalkulas min al mia nacio ne en senco ŝovinista. En parolado kun Hilelistoj mi devas eviti la konfuzajn vortojn « nacio » aŭ « popolo » kaj anstataŭ ili mi devas ĉiam uzi la precizajn hilelistajn esprimojn « regnanaro », « landanaro ». Mia lingvo mi nomas tiun lingvon kiun mi persone plej bone scias, sed al la nomo de tiu lingvo mi devas ĉiam aldoni la vorton « hilelista ». En ĉiuj hilelistaj interrilatoj mi devas uzi la lingvon hilelistan.

Rimarko. Ĉar nun ekzistas nur unu lingvo neŭtrala, *Esperanto*, la Hilelistoj ĝin akceptas (almenaŭ provizore).

Mia religio mi nomas tiun religion, en kiu mi naskiĝis, aŭ al kiu mi estas oficiale alskribita ; sed al ĝia nomo mi devas ĉiam aldoni la nomon «hilelista», por montri ke mi konfesas ĝin laŭ la religiaj principoj de Hilelismo, jene :

a) Sub la nomo de « Dio » mi komprenas tiun plej altan Forton kiu regas la mondon kaj kies esencon mi havas la rajton klarigi al mi tiel, kiel diktas mia saĝo kaj koro.

b) Kiel fundamentan leĝon de mia religio mi rigardas la regulon «Agu kun aliaj tiel, kiel vi deziras ke aliaj agu kun vi ». Ĉion alian en mia religio mi rigardas kiel legendon aŭ religiajn morojn ».

Hilelismo enhavas allogan ideon; el la supredonitaj klarigoj niaj legantoj komprenos ke ĝia ĉefa, ĝia fina celo estas homamo kaj internacia frateco, sentoj kiuj, de kelkaj jaroj, pli kaj pli disvastiĝas tra la mondo.

Tiu celo, tiuj sentoj ne estas novaj ; ĝin deziras, ilin jam enhavas multaj religioj, kaj ankaŭ la programoj de diversaj politikaj — tiel nomataj — partioj. Sed Hilelismo solvas — aŭ intencas solvi — la demandan laŭ novaj reguloj kaj aparta maniero. Ĉu tiu maniero, ĉu tiu reguloj estas bonaj kaj sufiĉe fruktodonaj, tion ni ne povas juĝi. Sed ni timas ke ĝiaj dogmoj pri patrujo kaj religio eble ne kontentigos ĉiujn homamantojn, ĉiujn pacifistojn, ĉiujn « internacionalistojn », kaj forigos multe da bonvoluloj : patriotismo estas ĉiam pli malpli ŝovinisma,kaj religianoj ajn neniam konsideros la flankajn regulojn de sia religio kiel legendon.

Niaj legantoj rimarku ke Hilelismo alprenas *Esperanton kiel sian neŭtran lingvon*. J. Coox.

Mozart.

En « *Lingvo Internacia* » (n^ro^ 15 Februaro), nia lerta samideano, S^ro^ D^ro^ J. Hanauer, publikigis artikolon pri la 150^a^ naskiĝa datreveno de la glorega muzikisto Mozart.

En la tuta mondo oni festis tiun solenan datrevenon kun impresiga kaj neniam vidita entuziasmo ; ĉiuj homaj koroj, kapablaj tremeti pro ia ideala arta eksento, travivis kun dolĉa kortuŝeco tiujn tagojn, dediĉitajn al memorigo de tiu nehoma, aŭ plibone superhoma artisto, kies tuta estaĵo, kies tuta vivo, kies tuta animo estis nur vera realaĵo de l' plej alta, plej pura arta sentado ; de tiu artisto kiu, meze de l' malĝojoj de mallonga kaj mizerega vivo, mirinde esprimis per muziko die ĝojeta kaj rave malpezega kiel infaneta rido, roza parfumo aŭ suna radio, la ĉarman elegantecon de tiu terura jarcento, tuj sensaĝe drononta en oceanon de sango.

Tial mi tute konsentas kun D^ro^ Hanauer, diranta : « Ne estas plu eble rekompenci al la granda Majstro la disreviĝojn kaj la mizeron, kiujn li devis suferi, estante homo. Sed ĉiuj ni havas devon dankeme pensi hodiaŭ, je lia 150^a^ naskiĝa tago, al la kreinto de monde konataj verkoj. »

« Kaj ni, Esperantistoj, festu lin je nia dua kongreso en speciala koncerto. »

Jen estas vere bonega propono. Ni ĝin ne malzorgu, amikoj artamantoj, ni ĝin realigu !

D^ro^ M. S.

Vivu la Kongreso!

Ĝoje ni komunikas al nia legantaro la jenajn sciigojn pri la venonta kongreso de Ĝenevo. La kongreso daŭros de l' 28ª de Aŭgusto ĝis la 6ª de Septembro. Jen la proponata programo:

Mardon, 28 Aŭg. 1906: Vespere, oficiala malfermo kaj koncerto.

Merkredon, 29 Aŭg.: Matene, preparaj kunvenoj. Posttagmeze, 1ª ĝenerala kunveno. Vespere, teatra, literatura kaj muzika festo.

Ĵaŭdon, 30 Aŭg.: Ŝipveturado sur la Lemana Lago kun oficiala festeno en Vevey (Festenkarto: 5 fr.)

Vendredon, 31 Aŭg.: Matene, 2ª ĝenerala kunveno. Posttagmeze, vizito al la « Ariana » kaj akceptado ĉe S^ro^ Thudicum en lia parko de « La Châtelaine ». Vespere, balo.

Sabaton, 1 Sept.: Matene, 3ª ĝenerala kunveno. Vespere, fina kunveno kaj koncerto.

3, 4, 5 Sept.: Vojaĝo tra Svisujo: Montreux-Oberland, Spies, Interlaken, Mürren, Berne, Genevo.

La kongresa karto kostas 10 fr.: ĝi donas rajton senpage ĉeesti ĉiujn kunvenojn kaj festojn, (ankaŭ la ŝipveturadon), kaj ricevi ĉiujn eldonotajn dokumentojn.

Ĉiu persono, jam posedanta 10-frankan *verdan karton*, havos rajton aĉeti por la anoj de sia familio unu, du, tri aŭ maksimume kvar *blankajn kartojn*, kiuj kostas 5 fr. kaj donas samajn rajtojn kiel la verdaj kartoj, esceptante la rajton voĉdoni kaj ricevi la dokumentojn.

Por ĉio koncernanta la Kongreson, oni sin turnu al: *Kongresa Oficejo, 15, Quai de l'Ile, Genève.*

La Holanda Pioniro.

Nia holanda kunfrato eldonis antaŭ nelonge sian lastan numeron.

Ĝia direktoro, S^o^ Dreves Uitterdijk, klarigas ke li fine atingis sian celon: fondigo de nacia societo holanda, kaj ke, pro tio, li opinias sian rolon finita, tiom pli ke manko da tempo kaj mono ne plu ebligas ke li daŭrigu la eldonon de sia organo.

Li rekomendas ke liaj holandaj legintoj abonu aliajn Esperantajn gazetojn, *komence « La Belga Sonorilo » n*, pro kio ni koregе dankas lin.

Tamen, kvankam nia amiko opinias male, ni kredas ke la malapero de lia gazeto estas bedaŭrinda. Eble, kaj, laŭ ni, verŝajne, lia eraro devenas de tio, ke li forlasis sian nacian lingvon por eldoni nur Esperantajn tekstojn. Tial, la *Holanda Pioniro* perdis sian nacian karakteron kaj ne estis plu nacia propagandilo. Renaskiĝu baldaŭ nia kunfrato, sub nova formo, dulingva.

Ĝi ankaŭ sciigas ke baldaŭ aperos detala holandlingva broŝuro pri la demando de lingvo internacia kaj ĝia solvo per Esperanto, kaj ke la societo « Vilhelmino », (por kolektistoj de ilustritaj poŝtkartoj), konsentas korespondi Esperante.

Fine, ni sciigu ke la kolektoj de Holanda Pioniro estas aĉeteblaj ĉe H. Honig, eldonisto, en *Utrecht* (Holland).

Libro I (parte holandlingva) 224 paĝoj, po fr. 2,50
Libro II (nur Esperante) 112 paĝoj, po fr. 1.50

J. C.

Tre plezure ni sciigas ke S^ro^ Uitterdijk konsentis kunlabori al « La Belga Sonorilo ».

DIVERSAĴOJ.

La Korvo kaj la Bovido. — (*Valona Rakonteto*). Sur la ŝtonvojo de Namuro al Luksemburgo, supre de longa deklivo, staris drinkejeto, kie veturistoj kaj piedirantoj kutimis halti por sensoifiĝi sin.

Sed, ĉar la pasantoj estis tute nemultaj, ofte okazis, ke la biero acidiĝis en la barelo: tial, elirante, la trinkintoj reciproke diris: « Fi!... la biero estas acida! »

Je l'antaŭa flanko de l' drinkejeto, proksime de la pordo, pendis la kaĝo de nigra korvo.

Tial ke ĝi tre ofte aŭdis la saman frazon, la parolema birdo ĝin memoris, kaj, de tiam, kiam trinkontoj sin direktis al la drinkejo, ĝi kutimis ripeti per sia raŭka voĉo: « La biero estas acida... la biero estas acida. »

« Se la biero estas acida, diris ili ridante, ni iros pli antaŭen. » Kaj ili ne eniris.

La drinkejmastro miris vidante ke lia klientaro tiom malgrandiĝis, sed foje, li aŭdis sian korvon, kriantan la kutiman frazon, kaj li tuj komprenis, kial oni forlasis lian drinkejon. Koleregante, li tiregis la malbenatan birdon el gia kaĝo, kaj forĝetis ĝin en la marĉeton. La malfeliĉa besto, sufokata, estis tuj pereonta, sed la mastro, bedaŭrinte sian agon, eltiris rapide la birdon el la malbonodora akvo, kaj portis ĝin sub la fornon, por ĝin revivigi kaj sekigi.

En la sama tago, la bovino naskis bovidon: oni ankaŭ alportis la besteton sub la fornon por ĝin revarmigi.

La korvo, ekvekiĝante iom post iom el sia duonsveno, malfermis unu okulon, poste alian, kaj rigardinte kun miro la beston kuŝantan apud ĝi, ĝi demandis: « Nu! ĉu ci ankaŭ diris ke la biero estas acida? »

E. V. Honincks.

La Belgique Artistique et Littéraire. (*Arta kaj Literatura Belgujo. Administracio: 26-28, Rue des Minimes, Bruxelles. Abona prezo: 12 fr.*) Niaj legantoj jam rimarkis ke la B. S. klopodas por diskonigi, per bonaj tradukoj de eltiraĵoj el iliaj verkoj, la plej lertajn belgajn literaturistojn nuntempajn, ĉu france ĉu flandre verkantajn.

Laŭ tiu rilato, ĝi devas per nemultaj vortoj prezenti al la Esperantistaro belegan franclingvan revuon, kiu estas eldonata jam de kelkaj monatoj kaj kiu estas, super multaj aliaj negrandaj revuoj, plena kaj reala sintezo de la tuta franclingva movado literatura en Belgujo. Tiu revuo, al kiu kunlaboradas ĉiuj plej eminentaj, franclingvaj verkistoj, enhavas ĉiumonate multajn literaturaĵojn, politikajn artikolojn verkitajn de diversopiniaj politikaj eminentuloj, kaj tre detalajn kritikajn artikolojn pri la tuta belga arta movado: literaturo, pentrarto, skulptarto, muzikarto. k. c. Ni aldonu ke tiu revuo eldoniĝas ĉiumonate je formo de dika 120-paĝa luksa volumo. Ĝia direktoro estas S^ro^ Paul André, jam konata de niaj legantoj; inter la ĉefaj kunlaborantoj ni citu: L. Delattre, M. des Ombiaux, Dumont-Wilden, Dwelshauwers. G. Eekhoud. V. Gille, A. Giraud, Comm^t^ Ch. Lemaire, E. Picard, E. Verhaeren, H. Carton de Wiart, E. Demolder, J. Destrée, G. Ramaekers, P. Hymans, Blanche Rousseau, k. c.

Unuvorte, ĉiuj amantoj de la literaturo, belgoj aŭ nebelgoj, kiuj deziras elkoni la mirindan progresadon de la franclingva arta verkarto, devas aboni la pritraktitan revuon: certe ili ne bedaŭros nek sian monon nek sian tempon.

FRANCA-FLANDRA FAKO.

Une Séance de l' Antverpena Grupo Esperantista.

« Puis, nous avons reçu une lettre du groupe espérantiste de Buenos-Ayres. Ces messieurs nous prient..... Les espérantistes tchèques de Prague nous invitent à prendre part à l'exposition nationale que leurs compatriotes organisent à Londres cette année-ci... Voici une carte postale de Yokohama.... Enfin plusieurs nouvelles brochures...»

Le président, Mr R. Van Melckebeke, vient de terminer le dépouillement du courrier de la semaine écoulée. Et ses yeux, grands ouverts derrière l'éclat des verres concaves, scrutent le « select » auditoire, qui s'est encore légèrement accrû, depuis l'ouverture de la séance : des dames, toutes très gentilles, des messieurs, tous très sérieux, médecins, commerçants, officiers, professeurs, employés de commerce et d'administration.

On se remue, on recommence un bout de causette, en se passant les cartes postales et brochures récemment arrivées. Les nouvelles des « samideanoj » sont bonnes, très bonnes. Dans les autres pays, tout aussi bien qu'ici, on travaille. Des liens innombrables se forment par-dessus et malgré les frontières : l'idée nouvelle mûrit, l'Esperanto n'est plus un rêve. En avant donc, *antaŭen !....*

C'est là aussi la devise du dévoué professeur, Mr A. Van der Biest, qui, ayant déjà passé la cinquantaine, s'est jeté corps et âme dans le grand mouvement, et qui, jeune par ce fait plus encore que par sa verdeur extérieure, rendrait, comme propagandiste, des points aux jeunes. — Quelle verve dans sa leçon ! Le sujet cependant est assez aride et difficile : une lettre commerciale en Esperanto ! Mais notre infatigable professeur n'aimerait nullement que le groupe de la métropole reste en arrière en correspondance commerciale, surtout depuis que la Chambre de Commerce de Londres vient d'admettre officiellement l'Esperanto, à l'égal des autres langues modernes. *Antaŭen !...*

Acte troisième. Un des membres va renseigner l'assemblée sur le caractère d'une de nos grandes revues espérantistes. Déjà, dans des séances précédentes, on a écouté, avec beaucoup d'intérêt, des comptes rendus de *Tra la Mondo*, de *Svisa Espero* et de *Germana Esperantisto.*

Cette fois-ci, c'est un jeune médecin, qui, après une étude des derniers numéros de l'*Internacia Revuo Medicina*, entame une causerie sur les os et leurs maladies. Le docteur, pour rendre sa conférence intuitive, brandit un fémur, puis, d'une macabre sacoche noire cachée sous la table, il retire successivement des crânes, des vertèbres, des mâchoires, des os bouillis, des os rongés par la tuberculose. Horreur ! s'écrient les dames, en frémissant. Cependant, elles aussi sont avides d'apprendre, et tous les membres sont heureux de constater la valeur, la « taŭgeco » de l'Esperanto, même au point de vue des sciences.

Le président félicite... D'ailleurs, pas sévère du tout, le président. Il s'enthousiasme pour ce qu'il apprend, et ses observations équivalent à des compliments.

C'est aussi peut-être son extrême bienveillance, qui engage tous les membres à attaquer, sous sa compétente conduite, la traduction de la « *Vie de tous les Jours* », œuvre de deux membres du groupe anversois. Grâce au caractère pratique de cet ouvrage, les membres sont amenés à analyser et à exprimer en Esperanto tous leurs actes journaliers : ainsi, une demoiselle explique gentiment comment elle mettrait le couvert, un gros monsieur dit comment il se lave la figure et les mains, un autre réussira bientôt à décrire un voyage par chemin de fer, etc.

Autour de la longue table, la conversation s'engage, s'anime, devient générale.

Vous, Monsieur Ferdinando, répondez donc à Madame : *Kial vi eniras en kafejon ?*

Question assez indiscrète. Ah oui, pourquoi ce monsieur visiterait-il un café ?! Mais déjà la réponse est donnée. Et, la fois prochaine, quand le sujet « La Vie au Café » aura fait place à un autre sujet de conversation, « Les Vêtements », ledit monsieur pourrait demander malicieusement à Madame, de lui citer les noms de tous les vêtements, sous lesquels elle cache ses charmes ! O, jupe cloche ! ô, plissé accordéon !.... Alors ce sera votre tour, Madame, de montrer votre force en Esperanto.

La bonhomie ne cesse de régner et tout se rend en Esperanto. Même un bouquet d'anecdotes vient agréablement clôturer la séance. Et l'on entend le fin esprit méridional ainsi que la bonne farce flamande, évoquant à l'envi la gaîté de l'assemblée.

Comme le temps passe vite, dans la salle congolaise de la « Taverne Royale » ! Voilà deux heures qu'on est ensemble ! Le programme a été amplement réalisé.

Finalement, on se met d'accord sur l'ordre du jour de la séance suivante, la dernière de la saison !... Eh bien, non, ce ne sera pas la dernière ! On ne peut, on ne veut pas se séparer si vite : la saison d'hiver se terminera par un souper intime espérantiste.

Où fait-on encore mieux que dans les assemblées hebdomadaires de l'*Antverpena Grupo ?* Que l'on en informe les amis anversois, qui ne demandent pas mieux que de pouvoir perfectionner leur organisation.

VIKINGO.

Onderwijzerstijdschriften en Esperanto.

Ik moet mijn besten dank betuigen aan den Opstelraad van het Antwerpsch paedagogisch maandschrift « *Ons Woord* » voor de gastvrijheid, die hij verleend heeft aan mijn artikel « Esperanto », dat in het nummer van 1n Maart j. l. werd opgenomen.

Vooral was het mij aangenaam onder de rubriek « Kijkjes rechts en links » de volgende nota te mogen lezen :

Esperanto.

. . . .

Wij hebben het genoegen aan onze Collega's mede te deelen, dat een onzer leden de stellige belofte afgelegd heeft toekomende Winter voor de leden van *Diesterweg* eenen leergang van Esperanto in te richten.

Het uitvoerend Komiteit.

Dit bewijst eens te meer, dat onze geliefde taal tal van vrienden en verdedigers bij het onderwijzerskorps heeft gevonden ; dit laat voorzien, dat binnen een betrekkelijk korten tijd onze onderneming zal mogen rekenen op de toewijding van personen, die het Esperanto zullen kunnen onderwijzen, en die als een nieuw leger van propagandisten zullen optreden om het goede woord op hunne beurt te verkondigen.

***

Drij Belgische paedagogische bladen houden er tegenwoordig eenen leergang van Esperanto op na, nl. *le Journal des Instituteurs* (Sars-la-Bruyère), *l'Instituteur belge* (La Louvière) en *de Nationale School* (Hamme). Ik noem ze volgens hunne orde van verschijning.

De artikels uit *le Journal des Instituteurs*, geteekend E. Mathijs, zoon, dien we reeds lang als ieverig Esperantist kennen, verschijnen van veertien tot veertien dagen. Indien de heer M. enkel voor doel heeft de spraakleer van het Esperanto te doen kennen, is hij volkomen in zijn plan geslaagd, maar... zijne lezers zien reikhalzend uit naar oefeningen en toepassingen, die hun mogen toelaten het Esperanto te leeren gebruiken. Misschien zal de schrijver die later opgeven, wanneer zijn leergang van spraakleer (en woordvorming ?) zal volledig zijn ?

Ni esperu....

***

De kursus van den heer L. Savres in *l'Instituteur belge* komt wekelijks uit ; hij is volgens een gansch ander plan opgevat dan de voorgaande.

Indien het practisch gedeelte tot nu toe volkomen ontbreekt bij den heer Mathijs, neemt dit het grootste deel in bij de artikels van den heer Savres. Wel is waar worden ook regels van spraakleer en woordvorming opgegeven, maar de vertalingsoefeningen Esperanto-Fransch (versions) hebben het leeuwenaandeel. Althans geeft de heer S. ook eenige vertalingen Fransch-Esperanto (thèmes), maar die zijn betrekkelijk heel klein.

De twee eerste vertalingen (versions) zijn niets minder of meer dan het *Patro nia* (1) en een groot stuk van *Bruselaj veturigistoj* (2). Hoe loffelijk ook de pogingen zijn van den heer Savres, die overigens zijnen kursus met een heerlijk en goed beredeneerd artikel heeft ingeleid, vind ik het te betreuren dat deze eerste oefeningen veel te moeilijk zijn. Ook dienen zij hoegenaamd niet als practische toepassingen op de voorgestelde regels. De schrijver vergete niet, dat hij met beginnelingen te doen heeft, al zijn het dan ook verstandelijk ontwikkelde personen, die aan studie gewend zijn.

***

De kursus van de heeren Swagers en Finet, die maandelijks tweemaal in de *Nationale School* het licht ziet, is verre weg de beste van de drij. Het is een ware **leergang** ; men kan er Esperanto uit **leeren**. Hij is ontworpen volgens eene welbegrepen gradatie, de woordenlijst is goed gekozen, **de regels worden van de oefeningen afgeleid**, er is overvloed van toepassingen, zoowel gesprokene als geschrevene. Na de eerste les, waarvan de studie hoegenaamd niets droogs of lastigs medebrengt, heeft de lezer de aangename overtuiging, dat hij reeds een heelen voorraad Esperanto tot zijn geestig eigendom heeft gemaakt. Hij kan het aangeleerde hanteeren en er allerlei andere oefeningen mede maken.

De leergang der heeren Swagers en Finet is een volstrekt oorspronkelijk werk. Zijne uitmuntendheid is niet alleen dááraan toe te schrijven, dat de schrijvers èn Esperanto èn Onderwijsleer machtig zijn, maar zij richten hunnen kursus in volgens de wijze waarop zij hunne verdienstelijke werkjes *la Vie de tous les Jours* opstelden. Nu, de lessen uit deze handelingen waren reeds lang door de praktijk beproefd geworden, eer ze werden uitgegeven. Hun leergang van Esperanto, die in de N. S. verschijnt, heeft insgelijks de proef der ondervinding doorstaan, en wel in de lagere hoofdschool nr 2 te Antwerpen, waar de heer Finet sedert eenige weken onderricht in Esperanto geeft aan ongeveer 35 knapen van 15 jaar oud. Ik heb onlangs eene les van den heer Finet bijgewoond en mag verzekeren, dat zijne leerlingen die met geprikkelde gretigheid volgden en op korten tijd reeds groote vorderingen gemaakt hebben.

Ik raad de lezers der B. S. aan, bijzonder diegenen, die zich met onderwijs in Esperanto bezighouden, kennis te maken met de leergangen, die ik in dit artikel heb besproken, vooral met den laatsten, waarvan de verschijning in afzonderlijk boekdeel — ook in Fransche taal — aan eene ware behoefte zou voorzien.

AMATUS.

(1) Vertaling van Dr Zamenhof.

(2) Vertaling van *Brusselsche Vigilantkoetsiers* door Snieders, bewerkt door Dr Raym. Van Melckebeke voor *Paĝoj el la flandra literaturo.*

L'Esperanto à l'Etranger.

Angleterre. — La réunion annuelle du Groupe de Londres a été un véritable succès; assistance de plus de 300 personnes, discours, chants, déclamations en Esperanto. C'est là que le publiciste W. Stead, le directeur bien connu de la « *Review of Reviews* », a déclaré qu'au cours de son récent voyage en Russie, il a constaté qu'à St-Petersbourg et à Moscou on parle plus l'Esperanto que l'anglais.

A *Norwood*, un fort courant s'est dessiné pendant les dernières semaines; la presse locale a publié des articles sur l'Esperanto, et le journal « The Norwood Press » a accepté d'imprimer chaque semaine une rubrique espérantiste.

Des groupes ont été fondés à *Norwood*, *Egham*, *Staines*.

A *Manchester*, le groupe grandit sans cesse. A *Edimbourg*, conférence de Mr Warden devant les étudiants de l'Institut de commerce Mc Adam; plusieurs cours ont été organisés; l'un d'eux se donne à l'école publique de Lothian-Road.

France. — M. Maresquelle, professeur au lycée de *Nancy*, a commencé un cours pour les élèves de 4e, 3e et 2e; 75 assistants.

A *Mâcon*, cours professé par M. Juvanoy devant 25 élèves au lycée Lamartine. A *Hyères*, ainsi qu'à *Aix-en-Provence*, M. de Beaufront a donné des conférences à son retour d'un voyage en Italie.

A *Lyon*, soirée donnée par le groupe, assistance de 600 personnes; on y a représenté le dialogue « Une heure d'Esperanto » et fait des projections lumineuses montrant des scènes du Congrès de Boulogne.

A *Reims*, conférence de M. Th. Cart devant 500 auditeurs, dans la grande salle de l'Hôtel-de-Ville.

Le groupe de *Boulogne* fait paraître hebdomadairement son organe « La Revue de l'Esperanto », jadis mensuel. Le dévoué président, M. Michaux, a fait une conférence à Lens devant plus de 600 personnes du groupe. Un groupe, avec 100 membres, a été fondé sur l'heure, tant l'enthousiasme était grand. M. Barras, professeur du Groupe d'*Arras*, a accepté de donner le cours à Lens.

Italie. — Le groupe de *Rome* « Imperiosa Civitas » nous prie d'annoncer que son local se trouve : 82, via Monteroni; réunions le mardi, de 7 à 10; on recevra avec plaisir les Espérantistes étrangers.

Florence. On vient d'y fonder un groupe; le « Bolletino stenografico italiano », de Venise, sert d'organe à ce groupe et a donné un compte rendu détaillé des premières séances.

Bordighera. M. de Beaufront a fait une conférence au Musée Bicknell et a eu le plaisir de couvertir à l'Esperanto un professeur anglais de la plus haute valeur.

Allemagne. — Le mouvement continue à se développer : un nouveau groupe à Mannheim ; des conférences et des cours dans toutes les principales villes; articles favorables dans divers journaux, particulièrement dans la « Weltwarte », de Leipzig, qui a reproduit toute la chronique allemande du no de janvier de « Germana Esperantisto ». Ce journal nous signale un moyen de propagande tout-à-fait nouveau : l'Esperanto carnavalesque, qui nous vient en droite ligne de Vienne: les membres du groupe espérantiste viennois, vêtus de costumes divers, ont assisté en corps à une fête de Carnaval donnée par la Société de chant « Schubert »; ils ont débité des intrigues, chanté et déclamé en Esperanto, distribué et vendu des brochures de propagande. Le système est à essayer ailleurs.

Autriche. — Une exposition industrielle autrichienne est organisée à Londres pour le courant de l'été prochain; le royaume de Bohême y formera une section spéciale. Or, il résulte de renseignements donnés par le Club Espérantiste de Prague que le comité de la section bohémienne a admis l'Esperanto pour sa correspondance internationale, et qu'il se propose d'éditer des guides pour les visiteurs de l'exposition, non seulement en tchèque et en anglais, mais encore en Esperanto.

Ces guides contiendront des détails extrêmement intéressants sur les particularités de la Bohême : monuments et sites naturels, beaux-arts, agriculture, industrie d'art, etc.

Le Club Espérantiste de Prague a été invité à collaborer avec le comité de la Section bohémienne de cette Exposition.

Algérie. — Le Syndicat Commercial d'Alger a voté une subvention de 100 francs au groupe espérantiste de cette ville. Un autre groupe d'Alger, « *Le Groupe Espérantiste Ouvrier* », est en relations avec les groupements ouvriers anglais pour la fondation d'un organe espérantiste en vue de la défense des intérêts internationaux du prolétariat. Ceux que la chose intéresse peuvent s'adresser à

MM. Aprosio, 8, rue Macaron, Alger.
Einar Hakanson, Sodertelge (Suède).
J. Kent, 5, Rutland-Road, Essex (Angleterre).
J. Goetz, Hoetrenstrasse, Francfort s/M. (Allemagne).
Albert Gallois, à Riolunato, prov. Modène, (Italie).
Cercle d'Etudes Sociales, à Pellegarde, (Ain, France).
Franz Sejka, 29, Hauptstrasse, Schwechat bei Wien (Autriche).

Amérique. — Le mouvement s'étend dans le Nouveau-Monde. Un groupe existe à Montevideo (Uruguay); le grand journal *El Comercio*, du Pérou, distribue tous les ans un almanach à ses abonnés ; dans son édition de cette année il a publié la « Déclaration espérantiste » et la liste des membres du « Comité linguistique espérantiste ». — Une société espérantiste s'est fondée à La Paz (Bolivie) en Janvier.

La Presse Espérantiste.

Nous recommandons à nos amis la lecture du No de Février (8) de « **Tra la Mondo** » : incidents de la Révolution Russe, procession dirigée par le pope Gaponi le 22 Janvier 1905, la mort d'un marin du fameux navire « *Potemkin* » ; les portraits des trois Espérantistes : l'Abbé Peltier, directeur de Espero katolika, le Lt Colonel Pollen, vice-président de Espero Framasona, le Curé Schneeberger,

président de la Société Espérantiste de Suisse, le premier représentant donc le Catholicisme, le deuxième la Franc-Maçonnerie, le troisième le Protestantisme ; ces portraits sont accompagnés de trois lettres, émanant des personnages représentés ; elles sont intéressantes en ce qu'elles visent au même but final, la fraternité humaine par l'Esperanto, quoique leur point de départ constitue une antithèse.—La vie d'un planteur de thé dans l'Inde. — La génération spontanée, etc.

Espero katolika, n° de Mars, paraît maintenant sous couverture verte, et contient 32 pages, en attendant les 64, promises pour bientôt. Le prix d'abonnement est porté à 4 frs. pour la France, 5 frs. pour l'étranger.

***

Nous avons reçu le journal viennois « Die Zeit », du 9 Mars dernier; il contient en feuilleton un article intitulé « Esperanto » constitué par une lettre de M. L Couturat, traduite en allemand par le professeur Ostwald, de Leipzig. M. Couturat, qui dit avoir assisté au Congrès de Boulogne en spectateur bienveillant mais impartial, raconte l'impression que lui fit cette foule de plus de mille personnes, appartenant à vingt nationalités différentes et non seulement parvenant à se comprendre au moyen de l'Esperanto, mais encore employant cette langue pour les choses les plus diverses : déclamation, théâtre, chant, poésie ; il constate que la différence de prononciation était insensible, et que les Anglais eux-mêmes, en parlant l'Esperanto, abandonnaient leur accent national. Il ajoute : « C'est tout simplement un prodige »

Nos lecteurs connaissent M. L. Couturat de réputation ; ses titres de secrétaire et de promoteur de la « *Délégation pour l'adoption d'une langue auxiliaire internationale* », son livre « *Histoire de la Langue universelle* », donnent à son appréciation une valeur incontestable.

J. Coox.

Posedaj adjektivoj de la 3a persono.

KOREKTITAJ EKZERCOJ (*).

1. Kie troviĝas la domo de la patro ? Kie troviĝas la domoj de la patro ? *Lia* domo troviĝas sur la Verda Placo. *Liaj* domoj...

2. Kie loĝas la tajlorino de via onklino ? Kie loĝas la tajlorinoj de via onklino ? Ŝ*ia* tajlorino loĝas en Bruselo. Ŝ*iaj* tajlorinoj...

3. Kien iris la mastro de tiu ĉi hundo ? Kien iris la mastroj de tiu ĉi hundo ? Ĝ*ia* mastro restis tie ĉi. Ĝ*iaj* mastroj...

4. Kie estas la kuzo de viaj amikoj ? Kie estas la kuzoj de viaj amikoj ? *Ilia* kuzo estas en la ĝardeno ? *Iliaj* kuzoj...

5. Mi eliris kun Karolo kaj *lia* filo, kun Karolo kaj *liaj* filoj.

6. Mi parolas pri mia najbarino kaj ŝ*ia* fratino,... kaj ŝ*iaj* fratinoj.

7. Mi promenis kun mia hundo kaj ĝ*ia* ido,... kaj kun ĝ*iaj* idoj.

8. Mi renkontis Karolon kaj Karolinon kun *ilia* najbaro... kun *iliaj* najbaroj.

9. Mia onklo alvenis kun *sia* amiko,... kun *siaj* amikoj.

10. Mia onklino loĝas ĉe *sia* fratino,... ĉe *siaj* fratinoj.

11. La hundo restas kun *sia* mastro,... kun *siaj* mastroj.

12. Niaj amikoj parolas pri *sia* ĉevalo,... pri *siaj* ĉevaloj.

13. La patro amas *sian* infanon,... *siajn* infanojn.

14. La patrino vokas *sian* filinon,... *siajn* filinojn.

15. La hundo defendas *sian* mastron,... *siajn* mastrojn.

16. Miaj amikoj vendis *sian* ĝardenon,... *siajn* ĝardenojn.

17. Johano salutas *sian* amikon,... *siajn* amikojn. *Lia* amiko estas kontenta, *liaj* amikoj...

18. Tiu ĉi patrino amas *sian* filinon,... *siajn* filinojn. Ŝ*ia* filino ne estas fiera, ŝ*iaj* filinoj.....

19. La infano lernas *sian* lecionon,... *siajn* lecionojn. Ĝ*ia* leciono estas facila, ĝ*iaj* lecionoj...

20. Tiuj ĉi personoj forlasas *sian* urbon,... *siajn* amikojn. *Ilia* urbo estas malgaja, *iliaj* amikoj...

21. La knabineto iras al *sia* avino ; ŝi marŝis rapide, ŝ*iaj* vangoj estas tute ruĝaj

22. La onklino kisas *sian* nevinon, kaj ŝ*ia* nevino ridas.

23. La patro parolas kun *sia* filo kaj *siaj* amikoj (la amikoj de l' patro), *liaj* amikoj (tiuj de l' filo).

24. La patrino aŭdas kun plezuro la dolĉan voĉon de *siaj* infanoj.

25. Li estas mia onklo, ĉar mia patro estas *lia* frato.

26. Oni ne facile forgesas *sian* unuan amon.

27. Sinjoro Petro havas la honoron inviti *sian* amikon Karolon kaj *lian* familion (la familio de Karolo).

28. Kie estas la libroj de Johano ? *Liaj* libroj troviĝas sur *lia* tablo ; li metis *siajn* librojn sur *sian* tablon.

29. La patro legas *sian* ĵurnalon dum *lia* filo legas.

30. Henriko malfermas *sian* fenestron. Li ekvidas *sian* najbaron kiu malfermas *sian pordon*.

31. Mia amiko kaj *lia* edzino amas *siajn* infanojn ; mi ankaŭ amas *iliajn* infanojn.

32. La infano serĉas *sian* pupon. Mi montras al la infano kie kuŝas ĝ*ia* pupo.

33. Mi lavas min en mia ĉambro. Mia fratino lavas sin en *sia* ĉambro. Ŝ*ia* ĉambro estas tre pura.

34. Miaj fratoj havas gastojn hodiaŭ. Post la vespermanĝo miaj fratoj eliros kun ili el *sia* domo, kaj akompanos *siajn* gastojn ĝis *ilia* domo.

35. La poŝtmarkoj estas kalkulataj po la 3/4 de *sia* valoro.

36. La eldonistoj akceptas la poŝtmarkojn po la 3/4 de *ilia* valoro.

Am.

(*) Vidu nian antaŭan numeron.

Belga Kroniko.

De kelkaj monatoj ni sciigis ke la instruistaj gazetoj de nia lando akceptas favore nian lingvon ; ni citis unu post alia : *Le Journal des Instituteurs*, *L'Instituteur Belge*, *De Nationale School;* tiu serio ĵus pligrandiĝis : « *Ons Woord* », organo de la societo de Antverpenaj Instruistoj « Diesterweg », publikigis longan kaj bonegan artikolon de nia kunlaboranto Amatus, kiu pritraktas la necesecon de internacia lingvo, la kondiĉojn kiujn ĝi devas plenumi ; montras la nunan staton de Esperanto, ĝian vastiĝon en la diversaj landoj kaj la rolon kiun ĝi jam ludas en la internaciaj rilatoj ; la artikolo enhavas mallongan sed bonegan klarigon pri la Esperanta gramatiko.

« *Ons Woord* » sciigas ke, la venontan vintron, oni donos Esperantan kurson por la anoj de « Diesterweg ».

Tamen, ni ne bezonas atendi ĝis tiam por konstati la efektivan eniron de Esperanto en la publikan instruadon ; ni sciiĝis plezurege la inteligentan iniciativon de S° Jos. Van Dijck, direktoro de la supera lernejo unuagrada n° 2, dank al kiu nia amiko, Profesoro A. Finet, de kelkaj semajnoj donas laŭvolan kurson Esperantan en tiu lernejo, al proksimume 35 junu'oj dekkvinjaraj. Oni diris al ni ke tiuj lernantoj progresas mirige.

Al Sinjoroj Van Dijck kaj Finet ni diras niajn plej varmajn gratulojn ; ni konsideras ilian faron kiel unu el la ĉefaj faktoj por historio de Esperanto en Belgujo, kaj kiel alportontan baldaŭ bonegajn sekvojn.

***

La ĵurnalo de la Societo de Komercaj Oficistoj « Unitas », el Antverpeno, publikigis longan artikolon de S°j Swagers kaj Finet, pri Esperanto ; parolado okazos baldaŭ por la societanoj. Ni sciigas ke, respondante la cirkuleron kiun ni dissendis antaŭ kelkaj semajnoj por rekomendi la proponon, koncernantan alprenon de Esperanto, prezentotan ĉe kongreso de Oficistoj en Londono, « Unitas » ĵus sciigis nin ke ĝi apogos tiun proponon.

Niajn plej korajn dankojn al ĝi.

CHRONIQUE BELGE.

Depuis quelques mois nous avons signalé l'accueil favorable que font à notre langue les organes des cercles d'instituteurs de notre pays ; nous avons cité successivement : *Le Journal des Instituteurs, L'Instileur Belge, De Nationale School ;* la série vient de s'augmenter : « *Ons Woord* », organe de la société d'instituteurs anversois « Diesterweg », a publié un long et excellent article dû à la plume de notre collaborateur Amatus,qui y traite de la nécessité d'une langue auxiliaire, des conditions qu'elle doit remplir ; y expose l'état actuel de l'Esperanto, sa diffusion dans les divers pays et le rôle qu'il joue déjà dans les relations internationales ; un court mais excellent exposé de la grammaire complète l'article.

Ons Woord annonce qu'un cours d'Esperanto sera donné l'hiver prochain pour les membres de « Diesterweg ».

Cependant nous n'avons pas à attendre jusque là pour voir l'entrée réelle de l'Esperanto dans l'enseignement public ; nous avons appris avec le plus vif plaisir l'intelligente initiative de M. Jos. Van Dijck, directeur de l'école primaire supérieure n° 2, grâce auquel notre ami M. le professeur A. Finet donne depuis plusieurs semaines un cours facultatif d'Esperanto, dans cette école, à environ 35 élèves de 15 ans. On nous rapporte que ces jeunes gens font des progrès réellement surprenants.

A MM. Van Dijck et Finet nous adressons nos plus chaleureuses félicitations ; nous considérons leur acte comme un des faits les plus importants pour l'histoire de l'Esperanto en Belgique, et comme devant avoir des conséquences heureuses dans un avenir rapproché.

***

Le journal de la Société d'Employés de Commerce « Unitas », d'Anvers, publie, sous la signature de MM. Swagers et Finet, un long article en faveur de l'Esperanto ; une conférence aura lieu sous peu pour les membres de cette société. Signalons que, en réponse à la circulaire que nous avons envoyée il y a quelques semaines pour recommander la proposition, concernant l'adoption de l'Esperanto, à présenter au Congrès d'Employés à Londres, « Unitas » vient de nous informer qu'elle donnera tout son appui à ladite proposition. Nous lui présentons tous nos remerciements.

Le journal « *L'Educateur* » de Verviers parle favorablement de l'Esperanto et en préconise l'usage pour les relations internationales des prolétaires.

BELGISCHE KRONIJK.

Sedert verscheidene maanden hebben wij het gunstig onthaal vermeld, dat de organen der onderwijzerskringen onzes lands aan onze taal verleenen ; zoo hebben wij opvolgentlijk aangehaald : Le Journal des Instituteurs, L'Instituteur belge *en* De Nationale School. *Welnu de reeks werd nog vergroot :* Ons Woord, *orgaan van den Antwerpschen onderwijzerskring « Diesterweg », neemt een lang en uitmuntend artikel op van onzen medewerker Amatus, hetwelk handelt over de noodzakelijkheid eener hulptaal en over de voorwaarden, welke deze moet vervullen. De schrijver doet den tegenwoordigen toestand van het Esperanto kennen, zijne verspreiding in de verschillige landen en de diensten die het reeds bij de wederlandsche betrekkingen bewijst ; een kort maar voortreffelijk overzicht der spraakleer volledigt de verhandeling.*

Ons Woord *kondigt aan,dat een leergang van Esperanto aanstaanden Winter aan de leden van « Diesterweg » zal gegeven worden.*

Evenwel moeten wij tot dan toe niet wachten om getuige te zijn van de intrede van het Esperanto bij het openbaar onderwijs ; met het grootste genoegen vernamen wij het verstandig initiatief van den heer Joz. Van Dijck, bestuurder der lagere hoofdschool n^r 2 ; aan hem heeft men te danken dat onze vriend, professor A. Finet, sedert eenige weken aan ongeveer 35 leerlingen van 15 jaar eenen facultatieven leergang van Esperanto in deze school kan geven. Men bericht ons, dat deze jongelingen waarlijk verbazende vorderingen maken.

Wij richten aan de heeren Van Dijck en Finet onze warmste gelukwenschen ; wij aanzien hunne daad als eene der belangrijkste feiten voor de geschiedenis van het Esperanto in België, hetwelk de gelukkigste gevolgen moet hebben in eene niet verwijderde toekomst.

***

Het tijdschrift der handelsbedienden « Unitas » van Antwerpen neemt, onder de handteekening der heeren Swagers en Finet eene lange bijdrage op ten voordeele van het Esperanto ; eene voordracht zal weldra voor de leden dezer maatschappij gehouden worden. Laten wij ook vermelden dat, in antwoord op den omzendbrief, dien wij vòòr eenige weken gezonden hadden om het voorstel te ondersteunen betreffende de aanneming van het Esperanto bij het congres der bedienden te Londen « Unitas » ons bericht heeft, dat hij zijne algeheele ondersteuning aan ge-

La ĵurnalo « *L'Educateur* » el Verviers, priparolas favore Esperanton, kaj proponas ĝian uzon por la internaciaj rilatoj de l' proletarioj.

***

Namur. — S° Abato Honincks donas Esperantan kurson ĉe la komerca lernejo, ĉiuvendrede, je la 5 1/2ª; la societanoj de « Komerca kaj Industria Sindikato » pagas 6 frankojn, la nesocietanoj : 12 frankojn. Niaj Namur'aj amikoj, ŝajne, komprenis ke la plej efika rimedo por havi seriozan aŭdantaron estas postuli pagon, kaj tion ni jam de longe konsilis, krom en specialaj cirkonstancoj.

Huy. — La 17ªⁿ de Marto, Esperantista Grupo fondiĝis en tiu urbo ; prezidanto estas S° Thiry, voj-inspektoro, sekretario S° Wilmet, 43, rue du Marché. La kunvenejon pruntedonas la Urbestraro. S° L. Blanjean faris paroladon kiun ĉeestis multnombraj aŭskultantoj. Supera kurso, por kiu sin prezentis 60 lernantoj, estos donata de S° Wilmet, kiu anoncas ankaŭ ordinaran kurson.

Granda entuziasmo regas en Huy, kaj la nova grupo estas plej agema.

Spa. — Car la antaŭa kunvenejo estas dum kelka tempo nedisponebla, la Esperanta kurso okazas nun en la Urbestrara Domo mem.

Lieĝo. — La Lieĝa Grupo Esperantista kunvenas ĉiudumerkrede en Universitato, je la 8ª. Sin turni al S° Sekretario G. Sloutzky, 17, rue Laurent de Koninck.

Bruselo. — La 29ªⁿ de Marto okazis muzika kaj teatra festo ĉe « Cercle Polyglotte » (Poliglota Klubo), kaj Esperanto havis sian lokon en ĝi : F^ino G. Jessé deklamis « Printempo », kiun tre ŝatis la aŭdantaro, konsistanta esence el ĉiulanduloj : Belgoj, Francoj, Germanoj, Angloj, Hispanoj, Italoj, Rusoj, kaj eĉ tri Ĥinoj.

La brusela gazeto « *Le XX*ᵉ *Siècle* » publikigas, en sia n° de la 1ª de Aprilo, Esperantan artikolon de nia sveda amiko, S° Lundgren, « pri la salajro de la instruistaro en Svedujo ».

Namur. — M. l'abbé Honincks donne un cours d'Esperanto à l École de Commerce, le vendredi à 5 1|2 h.; pour les membres du Syndicat de Commerce et de l'Industrie, le prix d'inscription est de 6 fr.; pour les étrangers : 12 frs. Nos amis de Namur paraissent avoir compris que le moyen le plus sûr d'avoir un auditoire sérieux est de faire payer un droit d'entrée, ce que nous n'avons cessé de recommander, sauf en quelques cas spéciaux. En général, les cours gratuits avortent parce que les auditeurs — venus par curiosité -- n'ont aucun intérêt à persévérer.

Huy. — Le 17 Mars, un groupe espérantiste a été fondé en cette ville ; président, M. Thiry, commissaire-voyer; secrétaire, M. Wilmet, 43, rue du Marché. Le local a été offert gratuitement par la Ville. M. L. Blanjean a fait une conférence qui avait attiré de nombreux auditeurs. Un cours de perfectionnement, pour lequel se sont présentés 60 élèves, sera donné par M. Wilmet, qui annonce également un nouveau cours élémentaire.

On nous informe qu'il règne beaucoup d'enthousiasme à Huy, et que le nouveau groupe se montre des plus actifs.

Spa. — L'ancien local n'étant pas libre pour quelque temps, le cours d'Esperanto a lieu actuellement à l'Hôtel de Ville même.

Liége. — Le groupe espérantiste liégeois se réunit le mercredi de chaque quinzaine, à 8 h., à l'Université. S'adresser au Secrétaire, M. G. Sloutzky, 17, rue Laurent de Koninck.

Bruxelles. — Le Cercle Polyglotte a donné, le 29 Mars, une soirée dramatique et musicale dans laquelle l'Esperanto a eu sa place : Mlle G. Jessé a déclamé « Printempo » à la vive satisfaction de l'auditoire, essentiellement cosmopolite ; on y voyait, en effet, des Belges, des Français, des Allemands, des Anglais, des Espagnols, des Italiens, des Russes, et même trois Chinois.

« *Le XX*ᵉ *Siècle* » du 1ᵉʳ Avril, donne, dans sa rubrique *Esperanto*, un article de notre ami suédois, M. Lundgren, sur les salaires des instituteurs en Suède.

zegd voorstel zal verleenen. Wij bieden hem deswegen onze dankbetuigingen aan.

Het tijdschrift L'Educateur *van Verviers, spreekt met lof over het Esperanto, en beveelt er het gebruik van aan voor de wederlandsche betrekkingen der proletariërs.*

Namen. — *De heer priester Honinckx geeft alle vrijdagen om 5 1|2 uren eenen leergang van Esperanto in de Handelschool ; voor de leden van het Syndikaat van Handel en Nijverheid is de inschrijvingsprijs 6 fr.; voor de vreemdelingen 12 fr. Onze vrienden uit Namen schijnen begrepen te hebben dat het zekerste middel om ernstige toehoorders te hebben is, een inschrijvingsrecht te doen betalen, wat wij, behoudens eenige gevallen, niet opgehouden hebben aan te bevelen. In het algemeen mislukken de kostelooze leergangen omdat de toehoorders, enkel uit nieuwsgierigheid opgekomen, geen belang hebben te volharden.*

Hoei. — *Op 17 Maart werd eene esperantische groep in deze stad gesticht. De Voorzitter is de heer Thiry, commissaris der wegenis, de Schrijver is de heer Wilmet, 43, rue du Marché. Het lokaal werd kosteloos door de stad aangeboden. De heer L. Blanjean heeft eene voordracht gehouden, die talrijke aanhoorders had uitgelokt. Een volmakingskursus, waarvoor zich 60 leerlingen hebben aangeboden, zal door den heer Wilmet gegeven worden; deze heer kondigt ook eenen elementairen leergang aan.*

Men bericht ons dat in Hoei veel geestdrift heerscht, en dat de nieuwe groep zich als eene der werkzaamste aanstelt.

Spa. — *Het oud lokaal voor zekeren tijd niet beschikbaar zijnde, heeft de leergang van Esperanto op het Stadhuis zelf plaats.*

Luik. — *De esperantische groep vergadert alle veertien dagen, 's woensdags om 8 uren, in de Universiteit. Zich wenden tot den Secretaris, heer G. Sloutzky, 17, Laurent de Koninckstraat.*

Brussel. — *De Talenkring heeft op 29 Maart, een tooneel- en muziekkundig avondfeest gegeven, waarin het Esperanto zijne plaats heeft gehad ; Jufvrouw Jessé deklameerde « Printempo » tot groot genoegen van al de tegenwoordigen, die tot de verschillendste streken behoorden ; men zag er namelijk Belgen, Franschen, Duitschers, Engelschen, Spanjaards, Italianen, Russen, en zelfs drie Chineezen.*

De XXᵉ Siècle *van 1ⁿ April geeft, in zijne rubriek* Esperanto, *een artikel van onzen Zweedschen vriend M. Lundgren, over het loon der onderwijzers in Zweden.*

NAPOLEON (Vertaling).

BIBLIOGRAFIO.

Rolandkanto. — *Tradukis Dro Noël. Kolekto de « Lingvo Internacia ». Presa Societo, 33, Rue Lacépède, Paris, V. Prezo: 1.50 fr.* Tralegante tiun verkon, oni dubas kion oni admiras plimulte aŭ la kuraĝon aŭ la lertecon de l' aŭtoro. Traduki bonege per Esperantaj versoj poemon ampleksan je 4000 versoj: la trezoron de la mezaĝa franca literaturo «La Chanson de Roland»: jen estas la laboro kiun faris Dro Noël kun tia facileco, ke vere oni kredus ke tio estas tute negrava. La aŭtoro kiu, de kelka tempo, sin lokis sur la unuan vicon de niaj verkistoj, faris grandan servon tiel al la franca literaturo kies antikva ĉefverko plibone diskoniĝos la kavalirajn ecojn de « dolĉa Francujo », kiel precipe al Esperanto kaj ĝia literaturo. « Rolandkanto » havos lokon jam pretan en ĉiuj Esperantistaj bibliotekoj.

Tri ĉapitroj el Don Kiĥoto de Manĉujo. — *Esperantigitaj de Carlo Bourlet, Vicente Inglada kaj Geo C. Law. Eldono de la Grupo Esperantista Murcia. Prezo: 50 centimoj.* Okaze de la tricentjara datreveno de la publikigo de l' ĉefverko de Cervantes, la Grupo Murcia organizis literaturan konkurson, kies primiitajn tekstojn prezentas la jena verketo. La nomoj de l' tradukintoj per si mem jam certigas la bonecon de l' stilo, kaj pravigas la juĝon de l' konkursestroj. Laŭ principa vidpunkto, la presigo de tiuj tekstoj tamen ne estis konsilinda: du el la tri tradukoj de la originalo, efektive kaj necese, estas faritaj laŭ franca kaj angla tradukoj de la originalo; sed la granda utilo de Esperanto konsistas en tio keĝi ebligos perfektan tradukon de ĉiuj ĉefverkoj, farotan de l' samlingvuloj mem laŭ la originaloj; tiamaniere ne plu povos ekzisti la proverbo: *Tradutore, traditore.* Ne dubante pri la Esperanta lerteco de la tradukintoj, oni tamen povas certiĝi ke tiuj tradukoj, faritaj de ne- hispanoj, laŭ neoriginalaj tekstoj, certene donas al ni ĝustan opinion pri la verko de Cervantes.

Kiam do ni posedos plenan tradukon de «Don Kiĥoto»?

Tutmondaj Fajro-kutimoj. — *Kolekto farita de H. W. Southcombe. Eldono de British Esperanto Association, 13, Arundel Street, Strand, London, W. C. Prezo: 35 centimoj.* Jen originala, vere angla, verketo: ĝi estas aro de ĉiaj fajraj kutimoj, ceremonioj, k. c. kiuj ankoraŭ ekzistas ĉe la diversaj popoloj: la aŭtoro zorgeme kolektis per Esperanto tiujn sciigojn kaj grupigis ilin laŭ la tagoj. Tiu verketo, cetere, estas nur specimeno, montranta la vojon al ĉiuj kiuj interesiĝas je tiuj kutimoj: ili estas petataj, por ebligi eldonon de plena verko, sendi ĉiajn informojn pri fajraj kutimoj,ĉiu pri sia lando, al *Sro Southcombe, 15, The Park, Yeovil (Somerset), England.*

KOMUNIKAĴOJ.

Esperantista Organiza Komitato. *Cirkulero 5a. Komunikaĵo de Dro Zamenhof.*

KLARIGO.

El leteroj kaj gazetaj artikoloj mi vidas, ke kelkaj Esperantistoj ne ĝuste komprenas la esencon de la « Centra Oficejo » kaj ili pensas,ke mi propravole fondis ian novan leĝdonantan komitaton. Tial mi devas iom klarigi la aferon.

La «Centra Oficejo » ne estas ia leĝdonanta komitato; ĝi estas simple *oficejo*, ĝi estas simple *loko*, en kiu koncentriĝas la laboroj de la du komitatoj, kreitaj de la Bulonja Kongreso. La Kongreso kreis provizoran Lingvan Komitaton kaj provizoran Organizan Komitaton, sed ĝi donis neniajn monajn rimedojn, por ebligi al la ambaŭ komitatoj sukcesan laboradon; tiam troviĝis sindonaj kaj malavaraj Esperantistoj, kiuj el sia propra poŝo donis (almenaŭ por la unua tempo) la necesan monon, luis apartan loĝejon, en kiu povas koncentriĝi la laboroj de la ambaŭ komitatoj,ĉiuj dokumentoj,ĉiuj leteroj, irantaj al la diritaj komitatoj kaj de la komitatoj; ili ankaŭ difinis kelkan salajron por aparta sekretario, kiu — kun konsento de la prezidantoj de ambaŭ komitatoj —devas plenumadi la necesan korespondadon, registradon k. t. p. Sekve la « Centra Oficejo » estas ne ia memstara leĝdonanta institucio, sed nur simple helpa oficejo por la ambaŭ komitatoj kreitaj de la Kongreso.

Mi devas diri ankaŭ kelkajn vortojn pri mia persona rilato al la ambaŭ komitatoj. Pro la nunaj circonstancoj en mia patrujo, kiuj iafoje por longa tempo detranĉas min de la tuta mondo esperantista, kaj parte ankaŭ pro la stato de mia sano, kiu nun jam ne permesas al mi tiel multe labori eksterprofesie, kiel antaŭe, mi ne povas nun aktive partoprenadi en la laboroj de la ambaŭ komitatoj elektitaj de la kongreso, kaj tial mi petas,ke kun ĉio koncernanta la agadon de la komitatoj oni sin turnu ne al mi, sed al la prezidantoj de la diritaj komitatoj, nome:

a) por la Lingva Komitato al Sro Rektoro Boirac.

b) por la Organiza Komitato al Sro Generalo Sebert.

Por konservado de bona ordo en la laboroj, estas utile, ke ĉiuj leteroj al ambaŭ prezidantoj, laŭ ilia propra deziro, estu direktataj al ili per la « Centra Oficejo ».

L. L. Zamenhof.

Por la franc- kaj holandlingvaj profesoroj de Esperanto. *Ekzercaj folioj.* — Ni presigis aparte la artikolon francan-flandran pri uzo de LIA-SIA, legeblan en nia no 43; tiu artikolo estas bona temo por lernantoj; la profesoroj ĝin uzos efike en siaj kursoj; ni ĝin liveros afranke en Belgujo, kune kun sama kvanto da korektitaj folioj (vidu p. 92), laŭ la jenaj prezoj: *fr. 0,50* por 10; *fr. 1,00* por 25; *fr. 1,75* por 50; *fr. 3,00* por 100.

IIa Kongreso Esperantista. — *Konkurso pri afiŝoj kaj poŝtkartoj.* Por havi plej arte ilustritan afiŝon, la loka Organiza Komitato malfermas konkurson inter la Esperantistaj artistoj La formato de l' afiŝo estas: 1 m. × 1,30 m. La konkursantoj devos rezervi grandan lokon en la desegnaĵo, sufiĉan por la posta surpreso de la teksto: *Dua Universala Kongreso de Esperanto, Programo*, k. t. p. La ilustraĵo povos esti du- aŭ trikolora. Oni sendu la projektojn al la Kongresa Oficejo (15, quai de l'Ile, Genève), antaŭ la 20a de Majo, skribinte sur la dorso de la projekto ian devizon, kiun oni reskribos sur fermita koverto, entenanta la precizajn nomon kaj adreson. **Premio da 50 frankoj** estos donata al la aŭtoro de la akceptota projekto. La desegnaĵo povos utili ankaŭ por kongresa poŝtkarto.

Kongresa Ekspozicio. Ĉiuj esperantistaj grupoj estas petata sendi kiel eble plej multajn dokumentojn al la Kongresa Oficejo. Oni petu la specialan cirkuleron.

NEKROLOGIO.

La terura mano de l' morto kruelege frapis unu el niaj plej fervoraj amikoj. La 10an de Aprilo mortis **Sinjorino E. Van Melckebeke,** patrino de Sro Dro R. Van Melckebeke, prezidanto de la Antverpena Grupo Esperantista.

Kiuj konis la sennuban feliĉon, la kortuŝantan impresigan unuiĝon, kiuj regis ĉe tiu imitinda familio, eble komprenos kiom profunde sangadas nun la koroj de l' malfeliĉa edzo, de l' ploranta filo........

Al ili ambaŭ, kaj ankaŭ al la Antverpena Grupo, kiun duoble trafas la morto de fervora membrino kaj la funebro de du el ĝiaj plej amataj amikoj, ni prezentas la certigon de niaj plej sinceraj kondolencaj sentoj.

BELGA LIGO ESPERANTISTA.

NOMARO DE LA LIGANOJ.

ORDINARAJ LIGANOJ.

Antverpeno : So Jos. Van Dyck, *Ĉefinstruisto.*

Dison (Verviers) : So Van den Esch.

Hodimont (Verviers) : So Lambrette.

Obourg : So Botte, *apotekisto.*

LIGAJ GRUPOJ.

Antverpena Grupo Esperantista.

Membroj (daŭrigo) : Soj Baeyens ; Broeckaert, *doktoro* ; Smits ; Van Calster.

Duffela Grupo Esperantista.

Membroj (daŭrigo) : Soj Renaux ; Van Camp ; Van Roey.

Poŝta Kesteto.

Dankoj. — Nia samideanino Sino Rosa Junck, el Bordighera, komisias nin por ke ni transdonu ŝiajn koregajn dankojn al la afablaj donacintoj, kiuj sendis al ni sian monoferon por Kalabranoj.

Esperanta signo. Ĉar kelkaj samideanoj plendis tial ke ili ne sukcesas trovi vendistojn de butontrua signo Esperanta, ni sciigas ke oni povos ricevi afranke de ni la verdan steleton Gasse po 1 fr.: oni bonvolu sendi la monon kune kun la mendo; aldoni 25 centimojn, se oni deziras ĝin ricevi rekomende. Se kelkaj amikoj kunigus siajn mendojn, ili profitus pri kosto de transsendo.

J. Coox.

Pri la uzo de la adjektivaj kaj adverbaj participoj. — Jam ofte mi rimarkis ke multaj, eĉ tre multaj Esperantistoj, nekorekte uzas la du formojn de la Esperanta participo : la adjektivan kaj la adverban formojn; aliparte, ĝis nun neniu lernolibro de Esperanto, almenaŭ laŭ mia scio, konigis *praktikan* rimedon por montri kia formo, en ia okazo, estas uzota. Tial mi donos kelkajn klarigojn kaj la opinion de Dro Zamenhof pri tiu punkto.

Teorie oni povas diri, ke oni devas uzi tiun aŭ alian formon de la participo, laŭ tio ke ĝi plenumas en la frazo la oficon de adjektivo aŭ de adverbo. Sed *praktike ?*

Kiam mi skribas : *La bona patro*, estas tute same kvazaŭ mi skribus : *La patro kiu estas bona ;* tia formo de kvalifanta aŭ difinanta propozicio nepre egalvaloras simplan adjektivon ; ĝi donas do al ni la eblon ekkoni ĉu participo estas adjektive uzota : se la simplan participan formon povas anstataŭi tia propozicio : *kiu.... - as*, ĝi estas adjektiva participo.

Ekz. — La afiŝoj, montrantaj ĉiujn informojn, estas sendataj al... = la afiŝoj, kiuj montras....: do, *montrantaj* kaj ne *montrante.*

La knabino, akompanata de la patrino, amuzas sin.... = la knabino, kiu estas akompanata.... : do, *akompanata* kaj ne *akompanate.*

Kontraŭe, la adverba participo en Esperanto *ĉiam* anstataŭas *dependan cirkonstancan propozicion ;* la veran sencon de la participo montros ne propozicio simple difinanta : *kiu... -as*, sed propozicio tia : *dum...-as, kiam...-as, post......-is* (ĉi tie oni uzas evidente la formon de l' pasinteco), *ĉar...-as*, k. c. Plie, ĉar tiu adverba formo de la participo estas neŝanĝebla kaj valoras propozicion kiu cirkonstance difinas la ĉefan propozicion, por eviti dubon, ĝi devos ĉiam rilati al la sama parto : t. e. necese al la *subjekto de la frazo.* Du kondiĉoj estas do necesaj por la uzo de la adverba participo : 1) ĝi devas rilati al la subjekto de la frazo kaj 2) ĝi devas anstataŭi cirkonstancan propozicion.

Ex.: *La knabino, ludante kun la hundo, estis mordata.... = la knabino, dum* aŭ *ĉar ŝi ludis kun....*

Tute konvinkite pri tio, mi konsentis... = ĉar mi estis tute konvinkita pri tio, mi konsentis...

Kontraŭe je la adverbaj participoj, la adjektivaj participoj povas rilati al ĉiuj frazeroj : Ex. *La patrino vizitis sian filinon, malsaniĝintan de 3 tagoj.* Se mi skribus : *La patrino vizitis sian filinon, malsaniĝinte de 3 tagoj.* la participo rilatus al la subjekto kaj tio signifus : *la patrino, kvankam ŝi malsaniĝis..., vizitis.*Oni ankaŭ povus skribi: *La patrino,malsaniĝinta.., vizitis*, sed tio signifus : *La patrino, kiu estis malsana de..., vizitis.*

Per tiu lasta ekzemplo, oni vidas do ke en multaj okazoj oni povas uzi ĉu la adjektivan ĉu la adverbon formon, sed, *uzante* (t. e. *kiam oni uzas...*), unu aŭ alian formon, oni donas al la esprimota frazo sencon nepre diferencan laŭ la uzita formo.

Ex.: Se jam donitan ekzemplon mi skribas jene : *La knabino, akompanate de la patrino, amuzas sin....*, la senco fariĝas : *la knabino, ĉar ŝi estas akompanata...., amuzas sin.*

Jam antaŭ 4 jaroj, komunikinte (t. e. *post kiam mi komunikis.....)* la suprajn regulojn al Dro Zamenhof, li respondis al mi la jenajn liniojn, kiuj resume remontras la metodon :

« Via opinio pri la adverba participo estas *tute prava :* adverba participo povas esti uzata nur tiam, kiam ĝi rilatas al la subjekto de la frazo. Se ni deziras per participo esprimi la sencon : *kiu.... -as*, tiam ni devas uzi nepre la adjektivan formon de la participo ; la adverban formon ni uzas nur anstataŭ : *kiam li (ĝi, ŝi, k. t. p.)... -as* aŭ *ĉar.... -as*. Anstataŭ *: La unuaj vojaĝantoj kiuj traveturas Eŭropon*, ni devas diri : *traveturantaj.* La vorto *« traveturante »* signifus : *kiam ili traveturas. »*

Rimarko por la Francoj. La franca esprimo : *en.... -ant* ĉiam anstataŭas cirkonstancan propozicion : ĝin oni devos do ĉiam traduki per adverba participo; sed, krom tio, ekzistas multaj okazoj postulantaj la adverban formon.

Dro M. S.

AMUŻAĴOJ.

PROBLEMOJ.

PROBLEMO 35a (De Sro Empain) — Kia parto de girafa korpo estas ankaŭ nomo per kiu la anoj de ia klubo aŭ de akademio k. c. nomas unu la alian ?

PROBLEMO 36a. — El la vortoj *leki, bona, aŭdi, rado, nu, aro, fero*, formu novan serion da vortoj aldonante al ili po unu litero. Tiuj literoj devas formi nomon de lando.

PROBLEMO 37a. — Rebuso (de So Vincente Inglada) :

DA
―
MI

PROBLEMO 38a. — Rebuso (de So Villanueva) :

ja R DENE Ĝ j' ja R DE (BI) j'

Oni sendu la solvojn al So J. COOX, Duffel, antaŭ la 25a de Junio. Ni publikigos la nomojn de l' divenintoj. Belajn premiojn ni disdonos al tiuj kiuj estos divenintaj plej multe da problemoj.

SOLVOJ.

PROBLEMOJ : 15a Ber-lino ; **16a** Pari-zo ; **17a** Bru-selo ; **18a** Mad (dam) rido ; **19a** Buda-pesto ; **20a** R M (Romo) M R moro ; **21a** Ko-pen-ha-go ; **22a** Sof-io ; **23a** Ateno (atento) ; **24a** Vien-o (venio) ; **25a** Pek-en-o ; **26a** To-kio.

DIVENINTOJ : Sino Br., Soj Letenneur, Chaufoureaux Carette, Weemaes, Lundgren, *ĉiujn* ; Sino Bastoul, *ĉiujn* krom 25 ; So Meier, *ĉiujn* krom 16 ; Soj Rigoir kaj Devoucoux, *ĉiujn* krom 23, 25 ; Fino Van Praet, *ĉiujn* krom 16, 19.

Principaux Manuels en langue française.

en vente aux dépôts de la Maison HACHETTE & Cie *et chez* SPINEUX & Cie *à Bruxelles.*

Grammaire et exercices de la Langue Internationale Esperanto par L. DE BEAUFRONT. fr. 1.50
Corrigé de cet ouvrage . . . . » 0.75
L'Esperanto en 10 leçons par TH. CART et M. PAGNIER . . . . . . » 0.75
Corrigé de cet ouvrage . . . . » 0.50
Dictionnaire Esperanto-Français par L. DE BEAUFRONT. . . . . . . » 1.50
Vocabulaire Français-Esperanto par TH. CART, M. MERCKENS et P. BERTHELOT . » 2.50
Thèmes d'application par L. DE BEAUFRONT . . . . » 2.00
Tous ces prix s'entendent : port en plus.

Nederlandsche Handboeken.

Bij den schrijver te Hilversum (Holland): **Volledig Leerboek der opkomende wereldtaal Esperanto**, door DREVES UITTERDIJCK, Trompschool, Hilversum : fl. 1.50 (fr. 3.25)
Bij den drukker van *La Belga Sonorilo*, Nieuwe Wandeling, 4, Brugge : **Het Esperanto in 10 lessen**. . . . . fr. 0.50
Verzendingskosten daarboven.

NIAJ VIZITANTOJ.

JOURNAUX ESPÉRANTISTES. reçus dans le courant du mois dernier :

ESPERANTISCHE BLADEN. verleden maand aangekomen :

Sub jena rubriko ni anoncos regule ĉiujn Esperantajn kunfratojn kiuj sendos al ni sian gazeton po 2 ekzempleroj.

Alĝeria Stelo, bimensuel, français-esperanto, M. L. LANDER, rue d'Isly, 57, Alger . . . fr. 3.00
British Esperantist, anglais-esperanto, 13, Arundel street, London W. C. . . . . . » 4.00
Esperanto, français-esperanto, Mr PAUL BERTHELOT, Céret P. O. (France), pour 24 numéros. . » 3.00
Esperanto, hongrois-esperanto, Mr MARICH AGOSTON, Papnovelde-U. 6, Budapest, IV . . kr. 3.80
Espero Katolika, esperanto, M^r EM. PELTIER, Sainte-Radegonde lez Tours, (I. L.) (France) . fr. 2.50
Germana Esperantisto, allemand-esperanto, MM. MÖLLER & BOREL, 95, Prinzenstrasse, Berlin mark 3.00
Internacia Revuo Medicina, en toutes langues et en Esperanto, Imprimerie Espérantiste, 33, Rue Lacépède, V, Paris . . . . fr. 12.00
Juna Esperantisto, esperanto, 9, Avenue des Vollandes, Genève (Suisse) . . . . . » 2.00
Lingvo Internacia, bimensuel, esperanto, 33, rue Lacépède, Paris V^e, ... » 5.00
avec supplément littéraire . . . . » 7.50
Espero Pacifista, esperanto, Mr GASTON MOCH, 26, rue de Chartres, Neuilly-sur-Seine (France). » 5.00
L'Espérantiste, français-esperanto, M^r DE BEAUFRONT, 4, rue du Gril, Louviers, Eure, (France) » 4.00
Ruslanda Esperantisto, russe-esperanto, B. Podzaĉeskaja 24, St Petersbourg . . . . » 7.50
Svisa Espero, esperanto, Mr RENARD, 6, rue du Vieux Collège, Genève (Suisse) . . . » 2.50
La Suno Hispana, espagnol-esperanto, M. JIMENEZ LOIRA, Avellanas, 11, presejo, Valencia (Espagne) » 3.00
Tra la Mondo, illustré, esperanto, 15, Boulevard des Deux Gares, Meudon (S. O.) France . » 8.00
Internacia Scienco Revuo, esperanto, M. P. FRUICTIER, 27, B^d Arago, Paris. . . . . » 7.00
Esperantisten, suédois-esperanto, M. P. ALHBERG, 37, Surbrunnsgatan, Stockholm (Suède) . » 3.50
Esperanta Ligilo, esperanto, en caractères Braille pour aveugles. M. CART, 12, Rue Soufflot, Paris, (V) . . . . » 3.00
Centrameriko Esperantista, espagnol-esperanto, Mr ABRILL, Sudalveninto, 8^a Guatemala . » 3.00

LA BELGA SONORILO

ESPÉRANTISTES BELGES !

Lisez et propagez la revue des Espérantistes Belges :

LA BELGA SONORILO !

Cette revue, l'une des plus anciennes, des plus sérieuses, des plus intéressantes parmi toutes les revues Espérantistes, l'organe officiel de la « *Ligue Espérantiste Belge* », est rédigée en Esperanto, Français et Flamand ; paraît tous les mois ; publie des articles très intéressants dans tous les domaines. **Abonnement : 4 frs. par an.** Envoi d'un numéro spécimen sur demande.

Pour tous renseignements, abonnements, etc., s'adresser à LA BELGA SONORILO, *Duffel* (Belgique).

Espérantistes Belges !

Lisez votre revue :

La Belga Sonorilo.

Annonces commerciales de "La Belga Sonorilo"

Commerçants !

Nulle publicité n'est plus avantageuse, plus profitable, mieux estimée que celle des journaux Espérantistes, qui sont lus, conservés ou échangés par des milliers d'adeptes. Les Espérantistes lisent leurs journaux tout entiers avec le plus grand intérêt ; ils aiment à favoriser de leurs ordres les commerçants Espérantistes.

Annonces en toutes langues. La rédaction se charge éventuellement de la traduction.

Prix de nos annonces pour un an :

1 page	1/2 page	1/4 page	1/8 page	1/16 page
140 frs.	80 frs.	50 frs.	30 frs.	18 frs.

Arrangements spéciaux pour autres conditions.

« TRA LA MONDO »

Tutmonda multilustrata revuo esperanta

Nuntempaĵoj ; arto, literaturo, sciencoj ; komerco, industrio ; militistaro, maristaro ; teatro ; sportoj ; virina kaj gejunula paĝo ; felietono ; ludoj, konkursoj kun valoraj monaj premioj.

Ciuj artikoloj estas verkitaj de anoj de l' landoj pritraktataj ; senpaga specimeno laŭ peto al Administranto de T. L. M., 15, B[d] des 2 Gares, Meudon (S. O). France, kaj al Administranto de la Belga Sonorilo, en Duffel (Belgique).

LINGVO INTERNACIA.

Centra organo de la Esperantistoj.

Duonmonata Gazeto tute en Esperanto : 5 fr. ; kun literatura aldono : fr. 7,50.

Presa Esperantista Societo

33, rue Lacépède, Paris V[e].

Supera Olivoleo de Provencujo.

PARFUMITA SAPO « ESPERANTO ».

Sendo de specimenoj laŭ peto. Speciala rabato por la Esperantistoj. Reprezentantoj estas akceptataj en ĉiuj landoj.

Skribu al *S[ro] A. Lanisson* à **SALON** (Provence, France). (48)

L'ESPERANTO.

Solution du problème de la Langue Internation. auxiliaire

BROCHURE DE PROPAGANDE.

NOUVELLE ÉDITION. — 1 JANVIER 1906.

PRIX :	Un exemplaire	0 15 fr.
	10 exemplaires	1.00 »
	20 »	1.50 »
	50 »	3.00 »
	100 »	5.00 »

« La Belga Sonorilo »

Collections des 3 premières années.

Prix de chaque collection	Belgique	: 5,00 francs.
	Etranger	: 6,00 francs.

S'adresser à *M. J. COOX*, Duffel (Belgique).